

Dosarul nr. 1ra-1538/22
1-18126994-01-1ra-03112022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

30 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte

judecători

Nadejda TOMA

Liliana CATAN

Ion GUZUN

Victor BOICO

Ghenadie PLĂMĂDEALĂ

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul de circumscripție Chișinău, Radu Sâli, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 iulie 2022, în cauza penală privindu-l pe

Vieru Ștefan XXXXX, născut la
XXXXX în r-nul XXXXX, sat. XXXXX,
domiciliat în r-nul XXXXX, sat. XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 25.01.2018 – 22.07.2021;

Instanța de apel: 06.09.2021 – 12.07.2022;

Instanța de recurs: 03.11.2022 – 30.01.2023.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 22 iulie 2021, Vieru Ștefan, învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin. (5) Cod penal (*episodul din 13.01.2016-06.03.2017, parte vătămată SRL „XXXXX”*), a fost achitat din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Vieru Ștefan a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 190 alin. (1) Cod penal (*episodul din luna aprilie 2017, din X, parte vătămată Catlabuga Ghenadie*), la 1 (unu) ani și 6 (șase) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis;

- art. 190 alin. (4) Cod penal (*episodul din data de 15.09.2016, din str. XXXXX, mun. XXXXX, parte vătămată Negura Edgar*), la 8 (opt) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de gestionarea bunurilor materiale și a mijloacelor financiare pe un termen de 3 (trei) ani;

- art. 190 alin. (4) Codul penal (*episodul din decembrie 2016 - martie 2017, din str. XXXXX, mun. XXXXX, parte vătămată Ciorici Veaceslav*), la 7 (șapte) ani și 6 (șase) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis,

cu privarea de dreptul de a ocupa funcții ce țin de gestionarea bunurilor materiale și a mijloacelor financiare pe un termen de 3 (trei) ani.

În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal, s-a stabilit în privința lui Vieru Ștefan, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate, pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 12 (douăsprezece) ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis, cu aplicarea pedepsei complementare, privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități legate de gestionarea și circulația mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani.

Conform art. 84 alin. (4) consolidat cu alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepsei aplicate prin prezenta sentință și a pedepsei aplicate prin sentința Judecătoriei Strășeni sediul Călărași din 07.03.2018, i s-a stabilit lui Vieru Ștefan pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 14 (paisprezece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu aplicarea pedepsei complementare, privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități legate de gestionarea și circulația mijloacelor financiare pe un termen de 5 (cinci) ani.

S-a încasat din contul lui Vieru Ștefan în beneficiul lui:

- *Ciorici Veaceslav*, prejudiciul material cauzat prin infracțiune în sumă de 6130 (șase mii una sută treizeci) euro, exprimați în monedă națională la cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației;

- *Negura Edgar*, prejudiciul material cauzat prin infracțiune în sumă de 7200 (șapte mii două sute) euro, exprimați în monedă națională la cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației;

- *Ghenadie Catlabuga*, prejudiciul material cauzat prin infracțiune în sumă de 5000 (cinci mii) euro, exprimați în monedă națională la cursul oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligației.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a se pronunța cu sentința, instanța de fond a constatat că:

Episodul I (parte vătămată SRL „XXXXX”/ reprezentat de Pitușcan Ruslan).

Potrivit rechizitorului Vieru Ștefan se învinuiește că, în perioada 13.01.2016-06.03.2017, având intenția dobândirii ilicite prin abuz de încredere a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, în timp ce se afla în mun. XXXXX, abuzând de încrederea și relațiile de prietenie stabilite cu administratorul SRL „XXXXX”, Ruslan Pitușcan, sub pretextul cumpărării în datorie a vestimentației de la magazinele „XXXXX”, ce aparțin SRL „XXXXX”, situate în mun. XXXXX, bd. XXXXX și bd. XXXXX, nr. XX, a dobândit de la angajații întreprinderii nominalizate marfă în cantitate de 102 articole, în valoare

totală de 989 749,11 lei, și anume, de la angajații magazinului „XXXXX ” situat pe bd. XXXXX, mun. XXXXX: 2 pereche de pantofi pe toc Moreschi 67005 D017 Giuliana la preț total de 16 680 lei, sandale Moreschi DDD65432 04 la preț de 4 140 lei, pantaloni scurți Dondup P007YDF023DA86DS 800 la preț de 2 280 lei, pantaloni scurți Dondup P700BS016DPTDDS 999 la preț de 2 040 lei, cămașă Barba AI15-21 0 PZ1800 la preț de 4 620 lei, rochie Boss Helgia 10187485 01 50307109 la preț de 8 800 lei, pulover Boss Barni 10191728 01 50322105 la preț de 3 540 lei, pantaloni Dondup P905WS074DXXXDD 902 la preț de 3 300 lei, pulover Boss Fabrisia 10165953 01 50323560 la preț de 3 540 lei, pulover Boss Fayna 10147454 01 50299128 la preț de 5 940 lei, scurtă Boss Paulia 10191624 01 50319411 la preț de 9 540 lei, blugi Dondup UP168DS050UC27US 800 la preț de 3 060 lei, pulover Boss Farga 10193811 01 50323573 la preț de 4 500 lei, rochie Bilancioni A6SAT003 la preț de 13 620 lei, honorac cu glugă Bilancioni A6STM001SP la preț de 9 300 lei, pantaloni sport Bilancioni A6STM002SP la preț de 6 240 lei, iar de la angajații magazinului „XXXXX ” situat pe bd. XXXXX, XXXXX: cojoc Bilancioni la preț de 40 980 lei, pantaloni Bilancioni la preț de 4 740 lei, polo m/lungă Bilancioni la preț de 10 135 lei, pulover Barba la preț de 5 940 lei, vestă Tombolini la preț de 2 580 lei, 2 polo T-shirt Bilancioni la preț total de 11 850 lei, scurtă Boss Cosvino la preț de 8 340 lei, scurtă Moreschi la preț de 25 140 lei, polo T-shirt Bilancioni la preț de 6 720 lei, 3 tricouri Bilancioni la preț total de 13 560 lei, blugi Bilancioni la preț de 3 540 lei, 2 polo T-shirt Bilancioni la preț total de 11 700 lei, 2 tricouri Bilancioni la preț total de 5 520 lei, cămașă GRosmini ART. 396C la preț de 3 480 lei, costum Tombolini ZERO G la preț de 18 540 lei, 3 loferi Moreschi la preț total de 31 160 lei, tricou Bilancioni la preț de 6 240 lei, mocasini Moreschi la preț de 16 140 lei, șlapi Stemar la preț de 8 100 lei, honorac cu glugă Boss G Sagg la preț de 4 140 lei, lingerie slip Boss Mini la preț de 630 lei, 2 perechi de pantaloni sport Boss G la preț total de 6 060 lei, sacou Bilancioni la preț de 14 940 lei, scurtă Bilancioni la preț de 5 880 lei, pantaloni Bilancioni la preț de 3 360 lei, pantaloni Tombolini ZERO G la preț de 4 920 lei, geantă voiaj Moreschi la preț de 16 140 lei, tricou Bilancioni la preț de 8 580 lei, pantaloni scurți Bilancioni la preț de 3 300 lei, 2 tricouri Bilancioni la preț total de 6 000 lei, 2 perechi de pantaloni scurți Boss Crigan-Short la preț total de 5 400 lei, centură Moreschi Taormina la preț de 3 780 lei, mocasini Moreschi la preț de 9 120 lei, polo T-shirt Bilancioni la preț de 4 140 lei, honorac Bilancioni la preț de 14 450 lei, pantofi Stemar la preț de 10 140 lei, polo m/lungă Bilancioni la preț de 9 360 lei, 3 pulovere Bilancioni la preț total de 27 150 lei, sacou Tombolini FLYING la preț de 11 340 lei, scurtă Bilancioni la preț de 19 740 lei, polo m/lungă Bilancioni la preț de 10 500 lei, blugi Bilancioni la preț de 8 340 lei, pantaloni Barba JE la preț de 4 260 lei, polo m/lungă Bilancioni la preț de 9 780 lei, pulover Boss G la preț de 2 700 lei, scurtă Moreschi la preț de 17 340 lei, 3 scurte Bilancioni la preț total de 88 020 lei, scurtă puf Barba la preț de 7 500 lei, snickers

blană Moreschi la preț de 8 940 lei, cojoc Bilancioni la preț de 38 940 lei, scurtă piele Boss Mirkan la preț de 15 360 lei, honorac sport Bilancioni la preț de 10 800 lei, pantaloni sport Bilancioni la preț de 7 140 lei, 2 pulovere Barba la preț total de 13 620 lei, pulover Bilancioni la preț de 8 340 lei, blugi Tombolini la preț de 4 644 lei, pulover cu gât Bilancioni la preț de 7 740 lei, pulover cu fermoar Bilancioni la preț de 9 000,11 lei, vestă puf Bilancioni la preț de 14 940 lei, honorac sport Bilancioni la preț de 33 200 lei, pantaloni sport Bilancioni la preț de 16 600 lei, cojoc Bilancioni la preț de 41 940 lei, honorac sport Bilancioni la preț de 10 500 lei, lenjerie set Boss Mini la preț de 1 140 lei, pantaloni sport Bilancioni la preț de 6 840 lei, pulover cu gât Bilancioni la preț de 7 740 lei, 2 scurte puf Bilancioni la preț total de 53 760 lei, mănuși Boss T-Hebis la preț de 3 650 lei și caciulă Bilancioni la preț de 2 280 lei, pe care ilegal le-a însușit, neachitând contravaloarea acestora, cauzându-i astfel părții vătămate „XXXXX ” SRL o daună materială în proporții considerabile, în proporții deosebit de mari.

Astfel, potrivit rechizitoriului Vieru Ștefan, este învinuit că prin acțiunile sale intenționate, a săvârșit *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile, în proporții deosebit de mari*, infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Episodul II (parte vătămată Ciorici Veaceslav).

În perioada de timp decembrie 2016 - martie 2017, având intenția dobândirii ilicite prin abuz de încredere a bunurilor cet. Veaceslav Ciorici, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, în timp ce se afla în mun. XXXXX, abuzând de încrederea și relațiile de prietenie stabilite cu cet. Veaceslav Ciorici, sub pretextul procurării telefoanelor mobile, a dobândit de la ultimul opt telefoane mobile de model „iPhone 7” și un telefon mobil de model „iPhone 6s” în valoare totală de 6 130 euro, care potrivit ratelor oficiale de schimb valutar a BNM constituia echivalentul sumei de 130 624,78 lei, pe care ilegal le-a însușit, eschivându-se de la achitarea contravalorii acestora, cauzându-i astfel părții vătămate Veaceslav Ciorici o daună materială considerabilă în proporții mari.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, manifestate prin intenție directă, Ștefan Vieru a săvârșit *escrocheria, „adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile, în proporții mari”*, infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (4) Cod penal.

Episodul III (parte vătămată Negura Edgar).

La data de 15.09.2016, Ștefan Vieru, având intenția dobândirii ilicite prin abuz de încredere a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, în timp ce se afla la parcare auto din str. XXXXX, mun. XXXXX, abuzând de încrederea și relațiile de prietenie stabilite cu cet. Edgar

Negură, sub pretextul unui împrumut pe un termen de o lună de zile, a dobândit de la ultimul bani în sumă de 7 200 euro, care potrivit ratelor oficiale de schimb al BNM, constituiau echivalentul sumei de 159 873,84 lei, pe care ilegal le-a însușit, eschivându-se de la restituirea împrumutului acordat, cauzându-i astfel părții vătămate Edgar Negură o daună materială considerabilă în proporții mari.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, manifestate prin intenție directă, Ștefan Vieru a săvârșit *escrocheria, adică „dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile, în proporții mari”*, infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (4) Cod penal.

Episodul IV (parte vătămată Ghenadie Catlabuga).

Potrivit rechizitoriului Ștefan Vieru, *este învinuit că*, la începutul lunii aprilie 2017, având intenția dobândirii ilicite prin abuz de încredere a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, fiind împreună și de comun acord cu fratele său Vasile Vieru, în timp ce se afla la parcare auto din str. XXXXX, mun. XXXXX, abuzând de încrederea și relațiile de prietenie stabilite cu cet. Ghenadie Catlabuga, sub pretextul unui împrumut pe un termen de o lună de zile, a dobândit de la ultimul bani în sumă de 5 000 euro, care potrivit ratelor oficiale de schimb al BNM, constituiau echivalentul sumei de 104 595,5 lei, pe care ilegal le-a însușit, eschivându-se de la restituirea împrumutului acordat, cauzându-i astfel părții vătămate Ghenadie Catlabuga o daună materială în proporții considerabile.

Astfel, potrivit rechizitoriului Vieru Ștefan este învinuit că prin acțiunile sale intenționate, manifestate prin intenție directă, Ștefan Vieru a săvârșit *escrocheria, „adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, săvârșită de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile”*, infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal.

În cadrul cercetării judecătorești acuzarea de stat a prezentat ordonanța din 28 iulie 2020 emisă în cadrul cauzei penale prin care s-a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui Vieru Vasile, care a fost învinuit că „La începutul lunii aprilie 2017, împreună cu fratele său Ștefan Vieru, abuzând de încrederea și relațiile de prietenie stabilite cu cet. Ghenadie Catlabuga, sub pretextul unui împrumut pe un termen de o lună de zile, a dobândit de la ultimul bani în sumă de 5 000 euro, care potrivit ratelor oficiale de schimb al BNM, constituiau echivalentul sumei de 104 595,5 lei... ”. În astfel de circumstanțe acuzarea nu a susținut în continuare învinuirea adusă inculpatului Vieru Ștefan în baza calificativului de *„două persoane”*, prevăzută la art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal.

3. Temeinicia și legalitatea sentinței a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Anastasia Juravliova, care a solicitat casarea parțială a sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru

primă instanță, prin care Vieru Ștefan să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art.190 alin. (5) Cod penal, **episodul cu partea vătămată SRL „XXXXX ”**, la 10 (zece) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani;

- art.190 alin. (4) Cod penal, **episodul cu partea vătămată Ciorici Veaceslav**, la 8 (opt) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani;

- art.190 alin. (4) Cod penal, **episodul cu partea vătămată Negură Edgar**, la 8 (opt) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani;

- art. 190 alin. (1) Cod penal, **episodul cu partea vătămată Catlabuga Ghenadie**, la 2 (doi) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani.

Conform art.84 alin. (1) Cod penal, a-i stabili lui Vieru Ștefan pedeapsa definitivă, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, de 20 (douăzeci) ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani.

Conform art.84 alin.(4) Cod penal, a-i adăuga parțial la noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Strășeni sediul Călărași din 07.03.2018 și a-i stabili pedeapsa definitivă de 25 (douăzeci și cinci) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani.

Acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată SRL „XXXXX ” de admis integral.

În susținerea apelului a invocat că nu este de acord cu sentința de achitare în privința lui Vieru Ștefan, că acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale componenței de infracțiune și anume lipsește latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii deoarece nu s-a demonstrat existența scopului cupidant și nici intenția inculpatului de a însuși bunurile părții vătămate - lipsind astfel vinovăția inculpatului, deoarece:

- în speță latura obiectivă a infracțiunii de escrocherie s-a realizat prin acțiunea principală de dobândire ilicită a mijloacelor financiare a părților vătămate Catlabuga Ghenadie, Negură Edgar, Pitușcan Ruslan și Ciorici Veaceslav și respectiv acțiunea adiacentă exprimată prin înșelăciune și abuz de încredere din partea inculpatului Vieru Ștefan care prin acțiunile sale a cauzat părților vătămate prejudicii materiale;

- în speță, înșelăciunea și abuzul de încredere sunt probate prin acțiunile inculpatului care, folosindu-se de încrederea avută, fiind în relații de prietenie cu părți vătămate, a cerut în datorie mijloace financiare motivând că sunt destinați în

dezvoltarea afacerii. Ulterior, fiind în imposibilitate de a-și onora obligațiile, nu a restituit părților vătămate banii împrumutați, motivând că mai are nevoie de ceva timp pentru întoarce datoria, că are probleme financiare;

- nu este de acord cu părerea instanței precum că între inculpatul Vieru Ștefan și partea vătămată Pitușcan Ruslan ar exista relații civile și că nu a fost demonstrată intenția inculpatului de însușire a bunurilor de la partea vătămată, ori ultimul a primit, iar inculpatul a efectuat achitări pentru o parte din produse procurate. Fiind audiați martorii pe episodul cu partea vătămată " XXXXX " SRL, fiecare în parte a declarat instanței că Vieru Ștefan a fost un client fidel, un foarte bun client, datorită faptului că procura multă vestimentație, iar buna reputație a fost câștigată datorită achitării neîntârziată a hainelor în primul an de deservire a acestuia. Însăși directorul „XXXXX SRL Pitușcan Ruslan îl deservea pe Vieru Ștefan. În urma acestor procurări și s-a format impresia părții vătămate că Vieru Ștefan este un om de încredere și că la moment într-adevăr întâmpină greutăți financiare, a început vânzarea vestimentației în datorie. Martorii declara că chiar s-au făcut buni prieteni;

- limita între un acord civil și o componentă de infracțiune este latura subiectivă, care în cadrul relațiilor civile este caracterizată prin buna credință a părților, iar în cazul escrocheriei este caracterizată prin înșelăciune și abuz de încredere, detaliate de legiuitor prin următoarea descriere: inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean.

- din conținutul articolului 1 din Protocolul nr.4 la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale rezultă că textul se referă numai la neexecutarea obligațiilor civile contractuale. Cuvântul-cheie este obligație contractuală, ceea ce semnifică faptul că în concepția autorilor protocolului, garanția instituită de text împotriva lipirii de libertate a persoanei nu s-ar aplica în privința oricărei obligații civile sau a unor obligații de drept public, textul prevede toate categoriile de obligații contractuale, oricare ar fi natura juridică a contractului încheiat de părți. La fel, este necesar ca debitorul obligației contractuale neexecutate „să fie de bună-credință". Textul articolului 1 din Protocolul nr. 4 la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale precizează că nimeni nu poate fi privat de libertatea sa „pentru singurul motiv" de a nu fi în măsură a-și îndeplini obligațiile contractuale asumate, ceea ce ar însemna că nu ar intra sub protecția sa debitorul care acționează cu intenție frauduloasă sau nu-și execută obligația dintr-o neglijență care-i este imputabilă;

- în speță, instanța de judecată a stabilit cu certitudine lipsa unui contract civil între făptuitor și victimă de aceea se constată cu siguranță inaplicabilitatea

protecției articolului 1 din Protocolul nr.4 la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale la fapta comisă de Vieru Ștefan, fiindcă textul Convenției se referă numai la neexecutarea obligațiilor civile contractuale;

- instanța urma să țină cont de acele aspecte care delimitează escrocheria de încălcarea normelor de drept civil, și anume maniera de comportament pe care inculpatul Vieru Ștefan a manifestat-o până la primirea vestimentației și ulterior primirii acestora, precum și săvârșirea acțiunilor care demonstrează nedorința de a-și executa angajamentele. Ori partea vătămată Pitușcan Ruslan a declarat că după ce datoria pentru haine a devenit destul de mare, Vieru Ștefan nu-l mai contacta, fiind nevoit să-l caute și să scrie mesaje referitoare la datoria formată;

- inculpatul a comis escrocheria abuzând de încrederea părții vătămate care în speță s-a manifestat prin faptul că Vieru Ștefan și Pitușcan Ruslan se cunosc de mai mult timp, fiind deja prieteni. În astfel de circumstanțe, inculpatul a profitat de încrederea părții vătămate și a amânat sub diferite pretexte restituirea banilor. La fel, încercările acestuia de a restitui banii prin convorbirile telefonice avute la insistența sa, precum și întâlnirile cu inculpatul în scopul soluționării problemei demonstrează că acesta a avut un rol activ în procesul restituirii banilor;

- instanța de judecată a pus la baza sentinței declarațiile martorilor apărării Gratii Ion și Vieru Iurie care au declarat instanței că au fost prezenți când Vieru Ștefan restituia banii lui Pitușcan Ruslan în fața unui depozit, însă rămâne incert de ce instanța de judecată nu a supus analizei declarațiile martorilor acuzării Steblin Ala, Ianiț Ala, Spînu Cornel, Rîmari Olga, Jucovschi Ivan care nemijlocit îl deserveau pe Vieru Ștefan în magazinul de vestimentație "Parad" ce aparține părții vătămate " XXXXX " SRL, care au declarat că de fiecare dată acesta și-a probat hainele în magazin, de acolo și a fost eliberată marfa, nici una din aceste persoane nu a declarat că marfa a fost eliberată dintr-un oarecare subsol de pe str. XXXXX, așa cum declară inculpatul Vieru. Mai mult ca atât conform provelor materiale cercetate în ședință s-a constatat că aceste piese de vestimentație au fost importate în Republica Moldova legal, fiind achitate impozite și taxe vamale, completate declarațiile vamale;

- inculpatul Vieru Ștefan a acționat intenționat spre a induce în eroare părțile vătămate cu privire la posibilitatea restituirii datoriei, căpătându-le încrederea prin modul său de viață luxos, automobile scump, existența unei afaceri de profit. În consecință, părțile vătămate erau ferm convinse de faptul că vor putea beneficia de rambursarea împrumutului. Toate aceste acțiuni întreprinse de către inculpat denotă intenția directă a acestuia de a dobândi ilicit bunurile altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, fiind conștient de faptul dat și de producerea prejudiciului victimei;

- intenția dobândirii ilicite bunurilor părților vătămate să confirmă și prin faptul că banii au fost transmiși lui Vieru în rezultatul unor înțelegeri verbale, fără

a fi întocmite careva recipise cu ultimii. Doar în cazul cu partea vătămată Catlabuga Ghenadie inculpatul i-a lăsat ca garantul restituirii sumei un ceas scump, la prețul indicat însuși de inculpat de 10-20 mii euro, care după verificarea acestuia de către Catlabuga Ghenadie la magazin specializat în Franța, s-a dovedit a fi un ceas ieftin, o copie la prețul de câteva sute de euro. Dacă ar fi veridice declarațiile lui Vieru și acest ceas de mână s-ar dovedi a fi original, intuim că partea vătămată Catlabuga și-ar retrace acuzațiile aduse lui Vieru și nu pretindea la datorie;

- un alt argument care confirmă intențiile ilegale a inculpatului Vieru este faptul că absolut toate părțile vătămate au prezentat organului de urmărire penală capturile de ecran a conversațiilor purtate cu ultimul referitoare la restituirea datoriei, unde Vieru Ștefan nu neagă existența datoriei și încearcă să convingă victimele că în curând se va achita cu ele. Poziția inculpatului luată în ședința de judecată precum că nu recunoaște aceste conversații și că acestea nu îi aparțin, sunt doar declarative, nefiind acoperite de o explicație plauzibilă și credibilă;

- nu este clară poziția instanței de fond sub ce prismă a constatat că în acțiunile inculpatului față de restul părților vătămate a fost săvârșită escrocheria, iar în privința " XXXXX " SRL a constatat existența relațiilor civile, ori legătura cauzală între acțiunile ilegale ale inculpatului și urmările prejudiciabile sub formă de prejudiciu material au fost suportate de toate părțile vătămate;

- instanța de judecată nu a ținut cont de personalitatea inculpatului Vieru Ștefan și antecedentele penale ale acestuia, fiind anterior judecat pentru infracțiuni de escrocherie.

- cele relatate supra, personalitatea inculpatului și modul în care acesta prejudiciază victimele nu par a fi o coincidență simplă, ci reflectă o modalitate a inculpatului de a dobândi ilicit bunurile altor persoane anume prin înșelăciune și abuz de încredere, stabilind un contact strâns cu victima, câștigând încrederea acestora. La fel, inculpatul Vieru Ștefan nu are nici o întreprindere înregistrată pe numele său, nu este angajat în câmpul muncii, nu are surse de venit stabil și legal care i-ar permite în mod cert onorarea obligațiilor asumate. Acuzarea de stat în nici un mod nu a devenit sensibilă explicațiilor aduse de către inculpat ci invers, având toată convingerea că acțiunile inculpatului au fost calificate corect și anume escrocherie săvârșită prin înșelăciune și abuz de încredere.

3.2. *Avocatul Veaceslav Brăteanu în numele SRL „XXXXX ” și Administratorul SRL „XXXXX ”, Ruslan Pitușcan, apelurile având conținut similar, au solicitat casarea parțială a sentinței, în partea achitării lui Vieru Ștefan de învinuire înaintată în baza art. 190 alin. (5) Cod penal (episodul din 13.01.2016 - 06.03.2017, parte vătămată SRL „XXXXX ”), cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Vieru Ștefan să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, cu admiterea integrală a acțiunii civile.*

În motivarea apelurilor au invocat că:

- *latura subiectivă* a infracțiunii analizate se manifestă, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - cel de cupiditate. Primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul de a le sustrage și nu avea intenția să-și onoreze angajamentul asumat;

- intenția direct de a dobândi bunurile prin inducerea în eroare a părții vătămate se dovedește anume prin faptul că a efectuat inițial cumpărături de la Magazinele „XXXXX ” pentru a dobândi încrederea în el drept un client onest și fidel, ca ulterior având câștigată încrederea administratorului magazinelor, să preia bunuri sub promisiunea achitării ulterioare;

- Vieru Ștefan a dobândit bunurile cu intenția direct de a le însuși. În asemenea circumstanțe se constată evident săvârșirea unei infracțiuni clasice de escrocherie.

3.3. Avocatul Silviu Burlacu în numele inculpatului Vieru Ștefan prin care a solicitat, casarea parțială a sentinței, în partea ce ține de condamnarea inculpatului în baza art.190 alin. (1) Cod penal (*episodul din luna aprilie 2017, din str. XXXXX, mun. XXXXX, parte vătămată Catlabuga Ghenadie*); art. 190 alin. (4) Cod penal, (*episodul din data de 15.09.2016, din str. XXXXX, mun. XXXXX, parte vătămată Negura Edgar*); art. 190 alin. (4) Cod penal, (*episodul din decembrie 2016- martie 2017, din str. XXXXX, mun. XXXXX, parte vătămată Ciorici Veaceslav*), rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să se dispună achitarea inculpatului Vieru Ștefan, conform prevederilor art. 390 alin.(1) pct. 3) Cod procedură penală - fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea apelului a invocat că:

- în sentința instanța denaturat a interpretat probele și nici măcar nu a examinat în careva mod argumentele înaintate de partea apărării admițând apriori argumentele părții acuzării;

- instanța și-a atribuit arbitrar calitatea organului de urmărire penală, recalificând „din oficiu” acțiunile învinuitului, fără ca în acest sens să fie careva acțiuni din partea procurorului care a prezentat acuzarea de stat;

- la stabilirea pedepselor instanța nu a apreciat la justa valoare probele și versiunea înaintată de partea apărării;

- instanța nu a stabilit în nici o formă circumstanțele de facto care au avut loc, gradul de vinovăție a persoanelor, în mare rezumându-se la reproducerea probelor prezentate de partea acuzării în rechizitoriu;

- instanța în nici o formă nu s-a expus aferent vinovăției prin prisma probelor administrate, ceea ce contravine reglementărilor legal;

- examinând epizoadele prin care inculpatul a fost condamnat prin sentința

criticată, instanța de judecată având la bază aceleași circumstanțe (contractarea a două datorii financiare, părțile vătămate Catlabuga Ghenadie și Negura Edgar precum și înstrăinarea a mai multor obiecte, pentru care învinuitul inițial s-ar fi achitat însă cu timpul, nu a mai putut să o facă, acumulând o sumă de bani ca datorie pentru bunurile livrate), fiind constatată lipsa cărorva înscrisuri care ar proba, în general existența cărorva datorii pentru livrarea de careva obiecte, nefiind constatate în cadrul examinării judecătorești, care au fost acțiunile adiacente a infracțiunii examinate (afereent cărei anume circumstanțe părțile vătămate au fost duse în eroare și de către cine) instanța adoptă în aceeași sentință soluții diferite/contradictorii. Pe de o parte pentru o faptă similară dispunând achitarea, iar pe de altă parte, având aceeași circumstanțe dispune condamnarea persoanei.

Aferent epizodului pe marginea sumei de 7200 euro primite ca datorie de la Edgar Negură avocatul a invocat că:

- potrivit declarațiilor lui Negură Edgar și a martorului Negură Tatiana se probează că:

* relațiile între inculpat și partea vătămată Negură Edgar sunt de natură civilă și că acestea urmau a constitui obiectul unei examinări în ordine civilă și nu în zona de acțiune a dreptului penal;

* lipsa laturii subiective a infracțiunii de escrocherie incriminată inculpatului or acesta nu refuză și nici nu refuzat vreo dată să restituie suma de bani, imposibilitatea de a restitui suma se datorează dificultăților temporare de ordin financiar cu care se confruntă inculpatul;

* momentul apariției și cauza nerestituirii sumei de bani, adică mult după momentul primirii banilor ca împrumut de la partea vătămată între aceasta și inculpat s-ar fi iscat conflict din cauza insistențelor primului care au degenerat în conflict, astfel în circumstanțele probate de martor nu poate fi vorba de intenția de însușire existentă la moment primirii banilor (situație obligatorie pentru existența componentei de infracțiune prevăzute de art.190 CP);

- declarațiile preținsei părți vătămate urmează a fi apreciate de către instanță critic, or aceste nu sunt susținute de careva probe anexate la materialele urmăririi penale, iar declarațiile preținșilor martori prezentați de partea acuzării sunt persoane care pretind că cunosc anumite circumstanțe din cuvintele părții vătămate;

- instanța nu poate pune la baza unei sentințe de condamnare declarațiile unei părți vătămate, interesate în rezultatul urmăririi penale, care a întreprins acțiuni proactive pentru a informa cât mai multe persoane despre preținsele fapte infracționale, deși în esență careva din persoanele prezentate nu au participat nemijlocit la careva acțiuni care au avut loc între inculpat și partea vătămată;

- nici declarațiile martorului Chirpii Vadim deși sunt favorabile apărării, nu pot fi puse la baza sentinței de condamnare, or martorul nu este participant al cărorva evenimente despre care ar putea relata. Ceea ce a comunicat acesta a aflat

din spusele părții vătămate Negura Edgard, inclusiv și acest martor indică asupra faptului că suma de bani despre care susține partea vătămată Edgar Negură că i-ar fi fost sustrasă, de fapt a fost o datorie, pe care inculpatul la moment nu o poate restitui din motivul dificultăților financiare. Martorul a mai confirmat că careva intenție inițială de al deposeda pe Negură de careva sumă de bani inculpatul nu a avut, adică nu poate fi vorba de escrocherie or la momentul pretinsei comiterii a infracțiunii nu exista latura subiectivă, condiție obligatorie pentru existența componentei de infracțiune;

- CD-R cu mesajele în poze extrase din aplicația Messenger și WhatsApp a conversației dintre Edgar Negură și Ștefan Vieru obținut prin procesul-verbal de ridicare din 24.01.2018 și examinat prin procesul-verbal de examinare a obiectului din 06.03.2018, procesul-verbal de consemnare a circumstanțelor constatate din 17.01.2018 și procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din 22.01.2018, aceste pretinse probe au fost acumulate până la pornirea urmăririi penale ceea ce vine în contradicție cu Recomandarea CSJ nr.38 din 23.04.2013 Cu privire la acțiunile procesuale care pot fi efectuate din momentul sesizării sau autosesizării organului competent până la declanșarea urmăririi penale;

- potrivit hotărârii de Guvern nr.923 din 22.12.2020 salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2021 a fost stabilit în mărime de 8716 lei, potrivit prevederilor art.126 din Codul penal - se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Concomitent, suma pretinsului prejudiciu indicat în actul de învinuire, pretins cauzat prin acțiunile inculpatului în raport cu partea vătămată Negura Edgar, constituie la momentul comiterii 159 873,84 adică 18,34 salarii medii lunare pe economie prognozate pentru anul 2021, în concluzie fiind aplicabile prevederile art.10 Codul penal la acest capitol.

Aferent epizodului pe marginea sumei de 6 130 euro primite de la Veaceslav Ciorici menționează că:

- suma pretinsului prejudiciu indicat în actul de învinuire, pretins cauzat prin acțiunile inculpatului în raport cu partea vătămată Veaceslav Ciorici, constituie la momentul comiterii 130 624,78 adică 14,98 salarii medii lunare pe economie prognozate pentru anul 2021, fiind aplicabile prevederile art.10 Codul penal în raport cu hotărârea de Guvern nr.923 din 22.12.2020 potrivit căreia salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2021 a fost stabilit în mărime de 8716 lei, și prevederilor art.126 din Codul penal în vigoare la momentul săvârșirii faptei;

- declarațiile părții vătămate Veaceslav Ciorici nu pot fi puse la baza unei

sentințe de condamnare, or declarațiile lui nu sunt susținute/confirmate de alte careva probe, acestea sunt susținute de altă parte vătămată care este interesată de rezultatul examinării, mai mult, declarațiile acestuia confirmă încă o dată în plus că relațiile sunt contractuale de vânzare cumpărare, iar inculpatul nu a respectat partea sa de obligațiuni de achitare, ceea ce ar genera pretenție în ordine civilă de reziliere a contractului de vânzare cumpărare;

- între participanți deși era indicat întocmirea unui contract în formă scrisă, acesta nu s-a făcut. Existența formei scrise a tranzacției dădea posibilitatea părții vătămate să se adreseze în ordine civilă, dar din cauza comportamentului său o astfel de oportunitate a fost lipsită, astfel el abuzează de implicarea organului de urmărire penală;

- este important ca instanța să constate că pretențiile indicate în actul de învinuire sunt bazate doar pe declarațiile părții vătămate nefiind confirmate prin careva probe, iar declarațiile pretenșilor martori prezentați de partea acuzării sunt persoane care pretind că cunosc anumite circumstanțe din cuvintele părții vătămate;

- referitor la declarațiile martorului Negură Edgar, pe acest episod, nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare, or aceste de asemenea este parte vătămată și este interesat de rezultatul examinării judecătorești, totodată declarațiile martorului vin în contradicție cu declarațiile altor martori care nu au fost înlăturate de acuzator. Mai mult, martorul a confirmat natura juridico-civilă a relațiilor despre care a menționat, adică că este vorba de nerespectarea unei înțelegeri de plată în urma contractelor de vânzare cumpărare și nici cum de inducerea în eroare a cărorva persoane prezentând ca adevărate careva circumstanțe false, adică insistăm că nu este vorba de escrocherie;

- referitor la declarațiile martorului Chirpii Vadim urmează a fi apreciate critic, or martorul singur a declarat că el este de asemenea parte vătămată și că de asemenea are pretenții materiale față de inculpat, astfel nu poate fi vorba despre imparțialitatea acestuia, ca rezultat acesta este interesat de rezultatul examinării judecătorești. Mai mult, martorul nu este participant nemijlocit la acțiunile despre care relatează, iar declarațiile lui nu sunt susținute de alte mijloace de probă;

- alte mijloacele de probă prezentate de acuzare în susținerea învinuirii pe acest episod, de asemenea nu poate fi admis și urmează a fi excluse, adică nu pot fi puse la baza sentinței, or contravine art.93 din CPP RM și Recomandării CSJ nr.38 din 23.04.2013 Cu privire la acțiunile procesuale care pot fi efectuate din momentul sesizării sau autosesizării organului competent până la declanșarea urmăririi penale;

Aferent epizodului pe marginea sumei de 5000 euro primite de la Catlabuga Ghenadie menționează:

- suma pretinsului prejudiciu indicat în actul de învinuire, pretins cauzat prin acțiunile inculpatului în raport cu partea vătămată Ghenadie Catlabuga, constituie

la momentul comiterii 104 595,5 adică 12,00 salarii medii lunare pe economie prognozate pentru anul 2021, fiind aplicabile prevederile art.10 Codul penal în raport cu hotărârea de Guvern nr.923 din 22.12.2020 potrivit căreia salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2021 a fost stabilit în mărime de 8716 lei, și prevederilor art.126 din Codul penal în vigoare la momentul săvârșirii faptei;

- că declarațiile pretinsei părți vătămate urmează a fi apreciate de către instanță critic, or aceste nu sunt susținute de careva probe anexate la materialele urmăririi penale, iar declarațiile preținșilor martori prezentați de partea acuzării sunt persoane care pretind că cunosc anumite circumstanțe din cuvintele părții vătămate. Chiar dacă partea vătămată declară precum că a fost dusă în eroare abuzându-se de încrederea sa, aceasta afirmație prin sine însăși nu generează răspundere penală pentru escrocherie or inculpatul nu i-a prezentat careva informații false ca veridice sau i-ar fi prezentat careva informații pentru al duce în eroare despre natura, persoana sau esența cărorva fapte. Primirea ceasului în calitate de garanție, de asemenea probează natura civilă a relației or acesta a fost transmis mult după transmiterea banilor și nu a constituit condiție de acordare a sumei de bani ca împrumut, chiar dacă să presupunem că acesta este contrafăcut și nu costă valoarea declarată, deși careva probe în acest sens procurorul nu a prezentat;

- referitor la proba cu martorii Chirpii Vadim și Negura Edgard la acest episod, declarațiile lui Negură Edgar urmează a fi apreciate critic, or acest martor cumulează și statutul de parte vătămată de asemenea pe această cauză penală și prin urmare este interesat în rezultatul examinării judecătorești și declarațiile, adică obiectivitatea și imparțialitatea acestora este afectată de aprecierea subiectivă a martorului în coraport cu inculpatul, cât privește declarațiile lui Chirpii Vadim, deși sunt prezentate de partea acuzării, consideră și le apreciază favorabilă apărării, or acestea încă o dată confirmă natura contractuală, adică civilă (de împrumut) a relațiilor între inculpat și părțile vătămate Ciorici, Catlabuga și Negură. Totodată circumstanțele despre care menționează martorul i-au devenit cunoscute pe de o parte după evenimentele despre care relatează, pe de altă parte el nu este participant nemijlocit, adică a aflat despre situație după momentul când au apărut problemele du organele de drept și din spusele părților vătămate, care i-au comunicat tendențios despre acestea. Menționează că chiar dacă părțile vătămate i-au comunicat despre situațiile conflictuale, oricum i-au comunicat despre natura transmiterii banilor adică ca împrumut și nu ca deposedare prin înșelăciune. Martorul confirmă că părțile vătămate i-au comunicat că după o perioadă lungă „nu pot scoate banii din" inculpat, adică nu că au fost duse în eroare. Deci în circumstanțele prezentate de martor nu poate fi reținută componenta de escrocherie;

- un alt aspect nu mai puțin important este acela că chiar și procurorul la

formularea de întrebări și pretinderea de răspunsuri cataloghează relațiile între inculpat și partea vătămată ca împrumut, prin urmare este încă o confirmare în plus că de facto a avut loc un împrumut care din motive independente de voința inculpatului nu s-a realizat restituirea sumelor împrumutate;

- alte mijloacele de probă prezentate de acuzare în susținerea învinuirii pe acest episod, de asemenea nu poate fi admis și urmează a fi excluse, adică nu pot fi puse la baza sentinței, or contravine art.93 din CPP RM și Recomandării CSJ nr.38 din 23.04.2013 Cu privire la acțiunile procesuale care pot fi efectuate din momentul sesizării sau autosesizării organului competent până la declanșarea urmăririi penale;

Generalizând cele menționate supra, apelantul a invocat că:

- în speță se constată existența pe de o parte a două contracte de împrumut și mai multor contracte de vânzare cumpărare (telefoanelor mobile), încheiate verbal, deși legea indică forma scrisă, dar din acordul părților totuși încheiate verbal, ceea ce confirmă existența unui drept cu caracter civil, iar în cazul întocmirii și încheierii scrise a contractului după cum indică art.321 din Codul civil, părțile vătămate urmau să facă uz de prevederile art.1248 (în cadrul contractului de împrumut) sau art.1064 (în cazul contractului de vânzare cumpărare) din Codul Civil;

- încheierea contractului în formă scrisă între inculpat și părțile vătămate garantau în mod real dreptul părților vătămate de a pretinde la despăgubiri, formulând o acțiune civilă într-o instanță civilă de drept comun în baza normelor dreptului civil, ceea ce de fapt urma să facă;

- nefiind probată de acuzare existența laturii obiective, laturii subiective precum și obiectului infracțiunii, totodată nefiind stabilite și probate motivul și scopul infracțiunii, din care considerente, apărarea insistă aferent faptului că instanța urma să ajungă la concluzia de a emite o sentință de achitare în privința inculpatului Vieru Ștefan XXXXX din motivul lipsei existenței faptei infracționale;

- instanța nu s-a expus aferent criticilor invocate de partea apărării pe marginea probelor prezentate de acuzare ceea ce generează supoziția solicitantului că argumentele acestuia nici nu au fost apreciate. În astfel de condiții, petiționarul nu a putut să-și facă auzită vocea de o manieră efectivă în procesul urmăririi penale, ceea ce contravine principiului legalității și accesului liber la justiție;

- instanța nici cum nu a apreciat și evaluat, și nici nu a amintit în textul sentinței criticate declarațiile și versiunea înaintată de inculpat care fiind audiat, a explicat instanței geneza relațiilor contractuale între acesta și părțile vătămate;

- în urma cercetării judecătorești instanța urma să constate cu certitudine faptul lipsei în acțiunile inculpatului Vieru Ștefan XXXXX a elementelor infracțiunilor incriminate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 iulie 2022,

apelurile declarate de procuror, de avocatul Veaceslav Brăteanu în numele SRL „XXXXX ” și de administratorul SRL „XXXXX ” Ruslan Pitușcan au fost respinse, ca nefondate.

S-a admis apelul avocatului Silviu Burlacu în numele inculpatului Vieru Ștefan, casată total sentință și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Vieru Ștefan a fost achitat de sub învinuirea adusă în baza:

- art. 190 alin.(5) Cod penal (*episodul din 13.01.2016 - 06/03.2017, parte vătămată SRL „XXXXX ”*), din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii;

- art. 190 alin. (1) Cod penal (*episodul din luna aprilie 2017, din str. XXXXX, mun. XXXXX, parte vătămată Catlabuga Ghenadie*), din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii;

- art. 190 alin. (4) Cod penal (*episodul din data de 15.09.2016, din str. XXXXX, mun. XXXXX, parte vătămată Negura Edgar*), din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii;

- art. 190 alin. (4) Cod penal (*episodul din decembrie 2016 - martie 2017, din str. XXXXX, mun. XXXXX, parte vătămată Ciorici Veaceslav*), din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Măsura preventivă aplicată prin sentința s-a revocat, însă Vieru Ștefan urmează să execute pedeapsa cu închisoare pe un termen de 10 ani, cu privarea de dreptul de a exercita funcții sau activități legate de gestionarea mijloacelor financiare pe un termen de 5 ani.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, **a constatat** că conform actului de învinuire Vieru Ștefan, a fost învinuit de faptul că:

Episodul I, (parte vătămată SRL „ XXXXX ”/reprezentat de PitușcanRuslan).

Că *potrivit rechizitorului* Vieru Ștefan în perioada 13.01.2016-06.03.2017, având intenția dobândirii ilicite prin abuz de încredere a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, în timp ce se afla în mun. XXXXX, abuzând de încrederea și relațiile de prietenie stabilite cu administratorul SRL „XXXXX ”, Ruslan Pitușcan, sub pretextul cumpărării în datorie a vestimentației de la magazinele „XXXXX ”, ce aparțin SRL „XXXXX ”, situate în mun. XXXXX, bd. XXXXX și bd. XXXXX, a dobândit de la angajații întreprinderii nominalizate marfă în cantitate de 102 articole, în valoare totală de 989 749,11 lei, și anume, de la angajații magazinului „XXXXX ” situat pe bd. XXXXX, mun. XXXXX: 2 pereche de pantofi pe toc Moreschi 67005 D017 Giuliana la preț total de 16 680 lei, sandale Moreschi DDD65432 04 la preț de 4 140 lei, pantaloni scurți Dondup P007YDF023DA86DS 800 la preț de 2 280 lei, pantaloni scurți Dondup

P700BS016DPTDDS 999 la preț de 2 040 lei, cămașă Barba AI15-21 0 PZ1800 la preț de 4 620 lei, rochie Boss Helgia 10187485 01 50307109 la preț de 8 800 lei, pulover Boss Barni 10191728 01 50322105 la preț de 3 540 lei, pantaloni Dondup P905WS074DXXXDD 902 la preț de 3 300 lei, pulover Boss Fabrisia 10165953 01 50323560 la preț de 3 540 lei, pulover Boss Fayna 10147454 01 50299128 la preț de 5 940 lei, scurtă Boss Paulia 10191624 01 50319411 la preț de 9 540 lei, blugi Dondup UP168DS050UC27US 800 la preț de 3 060 lei, pulover Boss Farga 10193811 01 50323573 la preț de 4 500 lei, rochie Bilancioni A6SAT003 la preț de 13 620 lei, honorac cu glugă Bilancioni A6STM001SP la preț de 9 300 lei, pantaloni sport Bilancioni A6STM002SP la preț de 6 240 lei, iar de la angajații magazinului „Parad” situat pe bd. Moscova, nr. 5, mun. Chișinău: cojoc Bilancioni la preț de 40 980 lei, pantaloni Bilancioni la preț de 4 740 lei, polo m/lungă Bilancioni la preț de 10 135 lei, pulover Barba la preț de 5 940 lei, vestă Tombolini la preț de 2 580 lei, 2 polo T-shirt Bilancioni la preț total de 11 850 lei, scurtă Boss Cosvino la preț de 8 340 lei, scurtă Moreschi la preț de 25 140 lei, polo T-shirt Bilancioni la preț de 6 720 lei, 3 tricouri Bilancioni la preț total de 13 560 lei, blugi Bilancioni la preț de 3 540 lei, 2 polo T-shirt Bilancioni la preț total de 11 700 lei, 2 tricouri Bilancioni la preț total de 5 520 lei, cămașă GRosmini ART. 396C la preț de 3 480 lei, costum Tombolini ZERO G la preț de 18 540 lei, 3 loferi Moreschi la preț total de 31 160 lei, tricou Bilancioni la preț de 6 240 lei, mocasini Moreschi la preț de 16 140 lei, șlapi Stemar la preț de 8 100 lei, honorac cu glugă Boss G Sagg la preț de 4 140 lei, lingerie slip Boss Mini la preț de 630 lei, 2 perechi de pantaloni sport Boss G la preț total de 6 060 lei, sacou Bilancioni la preț de 14 940 lei, scurtă Bilancioni la preț de 5 880 lei, pantaloni Bilancioni la preț de 3 360 lei, pantaloni Tombolini ZERO G la preț de 4 920 lei, geantă voiaj Moreschi la preț de 16 140 lei, tricou Bilancioni la preț de 8 580 lei, pantaloni scurți Bilancioni la preț de 3 300 lei, 2 tricouri Bilancioni la preț total de 6 000 lei, 2 perechi de pantaloni scurți Boss Crigan-Short la preț total de 5 400 lei, centură Moreschi Taormina la preț de 3 780 lei, mocasini Moreschi la preț de 9 120 lei, polo T-shirt Bilancioni la preț de 4 140 lei, honorac Bilancioni la preț de 14 450 lei, pantofi Stemar la preț de 10 140 lei, polo m/lungă Bilancioni la preț de 9 360 lei, 3 pulovere Bilancioni la preț total de 27 150 lei, sacou Tombolini FLYING la preț de 11 340 lei, scurtă Bilancioni la preț de 19 740 lei, polo m/lungă Bilancioni la preț de 10 500 lei, blugi Bilancioni la preț de 8 340 lei, pantaloni Barba JE la preț de 4 260 lei, polo m/lungă Bilancioni la preț de 9 780 lei, pulover Boss G la preț de 2 700 lei, scurtă Moreschi la preț de 17 340 lei, 3 scurte Bilancioni la preț total de 88 020 lei, scurtă puf Barba la preț de 7 500 lei, snickers blană Moreschi la preț de 8 940 lei, cojoc Bilancioni la preț de 38 940 lei, scurtă piele Boss Mirkan la preț de 15 360 lei, honorac sport Bilancioni la preț de 10 800 lei, pantaloni sport Bilancioni la preț de 7 140 lei, 2 pulovere Barba la preț total de 13 620 lei, pulover Bilancioni la preț de 8 340 lei, blugi Tombolini la preț de 4 644 lei, pulover cu gât Bilancioni la preț de

7 740 lei, pulover cu fermoar Bilancioni la preț de 9 000,11 lei, vestă puf Bilancioni la preț de 14 940 lei, honorac sport Bilancioni la preț de 33 200 lei, pantaloni sport Bilancioni la preț de 16 600 lei, cojoc Bilancioni la preț de 41 940 lei, honorac sport Bilancioni la preț de 10 500 lei, lengerie set Boss Mini la preț de 1 140 lei, pantaloni sport Bilancioni la preț de 6 840 lei, pulover cu gât Bilancioni la preț de 7 740 lei, 2 scurte puf Bilancioni la preț total de 53 760 lei, mănuși Boss T-Hebis la preț de 3 650 lei și caciulă Bilancioni la preț de 2 280 lei, pe care ilegal le-a însușit, neachitând contravaloarea acestora, cauzându-i astfel părții vătămate „XXXXX ” SRL o daună materială în proporții considerabile, în proporții deosebit de mari.

Astfel, *potrivit rechizitoriului* Vieru Ștefan, este învinuit că prin acțiunile sale intenționate, a săvârșit *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile, în proporții deosebit de mari*, infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (5) Cod penal.

Episodul II, (parte vătămată Ciorici Veaceslav).

Precum că, în perioada de timp decembrie 2016 - martie 2017, având intenția dobândirii ilicite prin abuz de încredere a bunurilor cet. Veaceslav Ciorici, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, în timp ce se afla în mun. Chișinău, abuzând de încrederea și relațiile de prietenie stabilite cu cet. Veaceslav Ciorici, sub pretextul procurării telefoanelor mobile, a dobândit de la ultimul opt telefoane mobile de model „iPhone 7” și un telefon mobil de model „iPhone 6s” în valoare totală de 6 130 euro, care potrivit ratelor oficiale de schimb valutar a BNM constituia echivalentul sumei de 130 624,78 lei, pe care ilegal le-a însușit, eschivându-se de la achitarea contravalorii acestora, cauzându-i astfel părții vătămate Veaceslav Ciorici o daună materială considerabilă în proporții mari.

Astfel, potrivit rechizitoriului Vieru Ștefan, este învinuit că prin acțiunile sale intenționate, manifestate prin intenție directă, Ștefan Vieru a săvârșit *escrocheria, „adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile, în proporții mari”*, infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (4) Cod penal.

Episodul III, (parte vătămată Negura Edgar).

Prin rechizitoriu Ștefan Vieru, se mai învinuiește că, la data de 15.09.2016, având intenția dobândirii ilicite prin abuz de încredere a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, în timp ce se afla la parcare auto din str. XXXXX, mun. XXXXX, abuzând de încrederea și relațiile de prietenie stabilite cu cet. Edgar Negură, sub pretextul unui împrumut pe un termen de o lună de zile, a dobândit de la ultimul bani în sumă de 7 200 euro, care potrivit ratelor oficiale de schimb al BNM, constituiau echivalentul sumei de 159 873,84 lei, pe

care ilegal le-a însușit, eschivându-se de la restituirea împrumutului acordat, cauzându-i astfel părții vătămate Edgar Negură o daună materială considerabilă în proporții mari.

Astfel, *potrivit rechizitoriului Vieru Ștefan*, este învinuit că prin acțiunile sale intenționate, manifestate prin intenție directă, Ștefan Vieru a săvârșit escrocheria, adică *„dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile, în proporții mari”*, infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (4) din Codul penal.

Episodul IV, (parte vătămată Ghenadie Catlabuga).

Potrivit rechizitoriului Ștefan Vieru, este învinuit că, la începutul lunii aprilie 2017, având intenția dobândirii ilicite prin abuz de încredere a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, fiind împreună și de comun acord cu fratele său Vasile Vieru, în timp ce se afla la parcare auto din str. XXXXX, mun. XXXXX, abuzând de încrederea și relațiile de prietenie stabilite cu cet. Ghenadie Catlabuga, sub pretextul unui împrumut pe un termen de o lună de zile, a dobândit de la ultimul bani în sumă de 5 000 euro, care potrivit ratelor oficiale de schimb al BNM, constituiau echivalentul sumei de 104 595,5 lei, pe care ilegal le-a însușit, eschivându-se de la restituirea împrumutului acordat, cauzându-i astfel părții vătămate Ghenadie Catlabuga o daună materială în proporții considerabile.

Astfel, potrivit rechizitoriului Vieru Ștefan este învinuit că prin acțiunile sale intenționate, manifestate prin intenție directă, Ștefan Vieru a săvârșit escrocheria, *„adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin abuz de încredere, săvârșită de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile”*, infracțiune prevăzută de art. 190 alin. (2), lit. b), c) Cod penal.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, Colegiul Penal a constatat:

Vieru Ștefan în perioada 13.01.2016-06.03.2017, în timp ce se afla în mun. Chișinău, fiind în relații de prietenie stabilite cu administratorul SRL „XXXXX”, Ruslan Pitușcan, a procurat în datorie vestimentație de la magazinele „XXXXX”, ce aparțin SRL „XXXXX”, situate în mun. XXXXX, bd. XXXXX și bd. XXXXX, a întreprinderii nominalizate marfă în cantitate de 102 articole, în valoare totală de 989 749,11 lei, și anume, de la angajații magazinului „XXXXX” situat pe bd. XXXXX, mun. XXXXX: 2 pereche de pantofi pe toc Moreschi 67005 D017 Giuliana la preț total de 16 680 lei, sandale Moreschi DDD65432 04 la preț de 4 140 lei, pantaloni scurți Dondup P007YDF023DA86DS 800 la preț de 2 280 lei, pantaloni scurți Dondup P700BS016DPTDDS 999 la preț de 2 040 lei, cămașă Barba AI15-21 0 PZ1800 la preț de 4 620 lei, rochie Boss Helgia 10187485 01 50307109 la preț de 8 800 lei, pulover Boss Barni 10191728 01 50322105 la preț de 3 540 lei, pantaloni Dondup P905WS074DXXXDD 902 la preț de 3 300 lei,

pulover Boss Fabrisia 10165953 01 50323560 la preț de 3 540 lei, pulover Boss Fayna 10147454 01 50299128 la preț de 5 940 lei, scurtă Boss Paulia 10191624 01 50319411 la preț de 9 540 lei, blugi Dondup UP168DS050UC27US 800 la preț de 3 060 lei, pulover Boss Farga 10193811 01 50323573 la preț de 4 500 lei, rochie Bilancioni A6SAT003 la preț de 13 620 lei, honorac cu glugă Bilancioni A6STM001SP la preț de 9 300 lei, pantaloni sport Bilancioni A6STM002SP la preț de 6 240 lei, iar de la angajații magazinului „Parad” situat pe bd. Moscova, nr. 5, mun. Chișinău: cojoc Bilancioni la preț de 40 980 lei, pantaloni Bilancioni la preț de 4 740 lei, polo m/lungă Bilancioni la preț de 10 135 lei, pulover Barba la preț de 5 940 lei, vestă Tombolini la preț de 2 580 lei, 2 polo Tshirt Bilancioni la preț total de 11 850 lei, scurtă Boss Cosvino la preț de 8 340 lei, scurtă Moreschi la preț de 25 140 lei, polo T-shirt Bilancioni la preț de 6 720 lei, 3 tricouri Bilancioni la preț total de 13 560 lei, blugi Bilancioni la preț de 3 540 lei, 2 polo T-shirt Bilancioni la preț total de 11 700 lei, 2 tricouri Bilancioni la preț total de 5 520 lei, cămasă GROSMINI ART. 396C la preț de 3 480 lei, costum Tombolini ZERO G la preț de 18 540 lei, 3 loferi Moreschi la preț total de 31 160 lei, tricou Bilancioni la preț de 6 240 lei, mocasini Moreschi la preț de 16 140 lei, șlapi Stemar la preț de 8 100 lei, honorac cu glugă Boss G Sagg la preț de 4 140 lei, lingerie slip Boss Mini la preț de 630 lei, 2 perechi de pantaloni sport Boss G la preț total de 6 060 lei, sacou Bilancioni la preț de 14 940 lei, scurtă Bilancioni la preț de 5 880 lei, pantaloni Bilancioni la preț de 3 360 lei, pantaloni Tombolini ZERO G la preț de 4 920 lei, geantă voiaj Moreschi la preț de 16 140 lei, tricou Bilancioni la preț de 8 580 lei, pantaloni scurți Bilancioni la preț de 3 300 lei, 2 tricouri Bilancioni la preț total de 6 000 lei, 2 perechi de pantaloni scurți Boss Crigan-Short la preț total de 5 400 lei, centură Moreschi Taormina la preț de 3 780 lei, mocasini Moreschi la preț de 9 120 lei, polo T-shirt Bilancioni la preț de 4 140 lei, honorac Bilancioni la preț de 14 450 lei, pantofi Stemar la preț de 10 140 lei, polo m/lungă Bilancioni la preț de 9 360 lei, 3 pulovere Bilancioni la preț total de 27 150 lei, sacou Tombolini FLYING la preț de 11 340 lei, scurtă Bilancioni la preț de 19 740 lei, polo m/lungă Bilancioni la preț de 10 500 lei, blugi Bilancioni la preț de 8 340 lei, pantaloni Barba JE la preț de 4 260 lei, polo m/lungă Bilancioni la preț de 9 780 lei, pulover Boss G la preț de 2 700 lei, scurtă Moreschi la preț de 17 340 lei, 3 scurte Bilancioni la preț total de 88 020 lei, scurtă puf Barba la preț de 7 500 lei, snickers blană Moreschi la preț de 8 940 lei, cojoc Bilancioni la preț de 38 940 lei, scurtă piele Boss Mirkan la preț de 15 360 lei, honorac sport Bilancioni la preț de 10 800 lei, pantaloni sport Bilancioni la preț de 7 140 lei, 2 pulovere Barba la preț total de 13 620 lei, pulover Bilancioni la preț de 8 340 lei, blugi Tombolini la preț de 4 644 lei, pulover cu gât Bilancioni la preț de 7 740 lei, pulover cu fermoar Bilancioni la preț de 9 000,11 lei, vestă puf Bilancioni la preț de 14 940 lei, honorac sport Bilancioni la preț de 33 200 lei, pantaloni sport Bilancioni la preț de 16 600 lei, cojoc Bilancioni la preț de 41 940 lei, honorac sport Bilancioni la preț de 10 500

lei, lenjerie set Boss Mini la preț de 1 140 lei, pantaloni sport Bilancioni la preț de 6 840 lei, pulover cu gât Bilancioni la preț de 7 740 lei, 2 scurte puf Bilancioni la preț total de 53 760 lei, mănuși Boss T-Hebis la preț de 3 650 lei și caciulă Bilancioni la preț de 2 280 lei, **neachitând contravaloarea acestora.**

În perioada de timp decembrie 2016 - martie 2017, Vieru Ștefan în timp ce se afla în mun. XXXXX, fiind în relații de prietenie stabilite cu cet. Veaceslav Ciorici, a primit de la ultimul opt telefoane mobile de model „iPhone 7” și un telefon mobil de model „iPhone 6s” în valoare totală de 6 130 euro, care potrivit ratelor oficiale de schimb valutar a BNM constituia echivalentul sumei de 130 624,78 lei, urmând să le achite urterior, **însă din cauza dificultăților financiare nu și-a putut onora obligațiunile asumate.**

Vieru Ștefan, la data de 15.09.2016, în timp ce se afla la parcare auto din str. XXXXX, mun. XXXXX, fiind în relații de prietenie stabilite cu cet. Edgar Negură, a împrumut pe un termen de o lună de zile, de la ultimul bani în sumă de 7 200 euro, care potrivit ratelor oficiale de schimb al BNM, constituiau echivalentul sumei de 159 873,84 lei, **însă din cauza dificultăților financiare nu și-a putut onora obligațiunile asumate.**

Ștefan Vieru, la începutul lunii aprilie 2017, timp ce se afla la parcare auto din XXXXX, mun. XXXXX, fiind în relații de prietenie stabilite cu cet. Ghenadie Catlabuga, a împrumutat pe un termen de o lună de zile, de la ultimul bani în sumă de 5 000 euro, care potrivit ratelor oficiale de schimb al BNM, constituiau echivalentul sumei de 104 595,5 lei, **însă din cauza dificultăților financiare nu și-a putut onora obligațiunile asumate.**

Pentru a hotărî astfel, *instanța de apel a audiat* inculpatul Vieru Ștefan, părțile vătămate Pitușcan Ruslan, Negura Edgard și Ciorici Veaceslav, martorii Ianiț Alla, Spînu Cornel și Rîmari Olga și a notat că inculpatul nu a recunoscut vinovăția de comiterea faptelor incriminate, iar de către partea acuzării au fost administrate următoarele probe și înscrisuri cercetate în cadrul ședinței instanței de fond și suplimentar în ședința instanței de apel, și anume:

Pe episodul din 13.01.2016-06.03.2017, parte vătămată SRL „XXXXX ”:

- declarațiile părții vătămate Pitușcan Ruslan, a martorilor Ianiț Alla, Spînu Cornel, Spînu Cornel, Steblin Ala, Jucovschi Ivan, Ciobanu Andrei, Gratii Ion, raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-42 din 15.01.2018 (Vol. II, f.d. 99-102), corpurile delictive - 3 scurte bărbățești de model „Umberto Belancioni” , ridicate în rezultatul percheziției efectuate la 18.01.2018. (Vol. II, f.d. 61); copiile declarațiilor vamale primare ridicate de la SRL „XXXXX ”, pe 146 de file; CD-R cu mesaje în poze (screenshot) a conversației dintre Ruslan Pitușcan și Ștefan Vieru, total 82 fișiere, cu mărimea de 85,2 MB; lista nominală a vestimentației dobândite de Ștefan Vieru de la ambele magazine „XXXXX ” a SRL „XXXXX”; telefonul mobil de model „Samsung E120”, IMEI X (xxx), cartela SIM nr. XXXXX și telefonul mobil de model „iPhone 7”, IMEI XXXXX, cartela SIM

XXXXX. (Vol. I, f.d. 70, Vol. II, f.d. 9, 26, 32-41, 47); procesul-verbal de consemnare a celor constatate din 17.11.2017. (Vol. I, f.d. 8); proces-verbal de ridicare din 27.11.2017 (Vol. I, f.d. 94); proces-verbal de examinare a obiectului din 16.01.2018 (Vol. II, f.d. 1-8); proces-verbal de ridicare din 08.11.2017 (Vol. I, f.d. 24-45); proces-verbal de examinare a obiectului din 08.12.2017 (Vol. II, f.d. 10-25); proces-verbal de ridicare din 18.01.2018 (Vol II, f.d. 30-31); proces-verbal de examinare a obiectului din 18.01.2018 (Vol. II, f.d. 42-46); proces-verbal de percheziție din 02.01.2018 (Vol. II, f.d. 53-58); proces-verbal de examinare a obiectului din 02.01.2018, (Vol. II, f.d. 59-60) proces-verbal de percheziție corporală din 03.01.2018 (Vol. II, f.d. 75).

Pe episodul din 15.09.2016, str. Albișoara, nr. 66/1, mun. Chișinău, parte vătămată Edgar Negură:

- declarațiile părții vătămate Negura Edgard, a martorilor Chircu Vladislav, Chirpii Vadim, Negura Tatiana; mijloace de probă - CD-R cu mesajele în poze extrase din aplicația Messenger și WhatsApp a conversației dintre Edgar Negură și Ștefan Vieru. (f.d. 54, 60); proces-verbal de ridicare din 24.01.201. (f.d. 52-54); proces-verbal de examinare a obiectului din 06.03.2018 (f.d. 55-59); procesul-verbal de consemnare a circumstanțelor constatate din 17.01.2018. (f.d. 15-16); procesul-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din 22.01.2018.

La acest capitol, instanța de apel a relevat faptul că:

- relațiile între inculpat și partea vătămată Negură Edgar sunt de natură civilă și că acestea urmau a constitui obiectul unei examinări în ordine civilă și nu în zona de acțiune a dreptului penal;

- declarațiile părții vătămate probează inclusiv lipsa laturii subiective a infracțiunii de escrocherie incriminată inculpatului or acesta nu refuză și nici nu a refuzat vreodată să restituie suma de bani, imposibilitatea de a restitui suma se datorează dificultăților temporare de ordin financiar cu care se confruntă inculpatul;

- declarațiile părții vătămate probează momentul apariției și cauza nerestituirii sumei de bani, adică mult după momentul primirii banilor ca împrumut de la partea vătămată între aceasta și inculpat s-ar fi iscat conflict din cauza insistențelor primului care au degenerat în conflict, astfel în circumstanțele probate de martor nu poate fi vorba de intenția de însușire existentă la moment primirii banilor (situație obligatorie pentru existența componentei de infracțiune prevăzute de art.190 CP RM);

- declarațiile pretinsei părți vătămate urmează a fi apreciate de către instanță critic, or aceste nu sunt susținute de careva probe anexate la materialele urmăririi penale, iar declarațiile pretinșilor martori prezentați de partea acuzării sunt persoane care pretind că cunosc anumite circumstanțe din cuvintele părții vătămate;

- instanța nu poate pune la baza unei sentințe de condamnare declarațiile unei părți vătămate, interesate în rezultatul urmăririi penale, care a întreprins acțiuni proactive pentru a informa cât mai multe persoane despre pretinsele fapte infracționale, deși în esență careva din persoanele prezentate nu au participat nemijlocit la careva acțiuni care au avut loc între inculpat și partea vătămată.

Pe episodul din decembrie 2016 - martie 2017, parte vătămată Veaceslav Ciorici:

- declarațiile părții vătămate Ciorici Veaceslav; mijloace de probă - CD-R cu mesajele de conversație dintre Veaceslav Ciorici și Stefan Vieru, extrase din aplicația Messenger; CD-R cu informația privind convorbirile telefonice ridicate de la instituțiile de telecomunicații „Orange” SA, „Moldcell” SA și „Moldtelecom” SA. (f.d. 51, 60, 109, 204, 212, 223); proces-verbal de ridicare din 23.02.201. (f.d. 50-51); proces-verbal de examinare a obiectului din 23.02.2018 (f.d. 52-59); proces-verbal de ridicare din 04.04.2018 (f.d. 100-102); proces-verbal de examinare a obiectului din 22.06.2018 (f.d. 218-222); proces-verbal de consemnare a circumstanțelor constatate din 17.01.2018 (f.d. 16); plângerea cet. Ciorici Veaceslav din 15.01.2018 (f.d. 17).

La acest capitol instanța de apel a relevat că declarațiile părții vătămate Ciorici Veaceslav nu pot fi puse la baza unei sentințe de condamnare or, declarațiile acestuia:

- nu sunt susținute/confirmate de alte careva probe;
- sunt susținute de altă parte vătămată care este interesată de rezultatul examinării;
- confirmă încă o dată în plus că relațiile sunt contractuale de vânzare cumpărare, iar inculpatul nu a respectat partea s-a de obligațiuni de achitare, ceea ce ar genera pretenție în ordine civilă de reziliere a contractului de vânzare cumpărare;
- confirmă că între participanți deși era indicat întocmirea unui contract în formă scrisă, acesta nu s-a făcut. Existența formei scrise a tranzacției dădea posibilitatea părții vătămate să se adreseze în ordine civilă, dar din cauza comportamentului său o astfel de oportunitate a fost lipsită, astfel el abuzează de implicarea organului de urmărire penală.

Totodată, Colegiul penal a constată că, pretinsele pretenții indicate în actul de învinuire sunt bazate doar pe declarațiile părții vătămate nefiind confirmate prin careva probe, iar declarațiile pretensei părți vătămate urmează a fi apreciate critic, or aceste nu sunt susținute de careva probe anexate la materialele urmăririi penale, iar declarațiile pretenșilor martori prezentați de partea acuzării sunt persoane care pretind că cunosc anumite circumstanțe din cuvintele părții vătămate;

Prin urmare, instanța de apel a conchis că nu poate pune la baza unei sentințe de condamnare declarațiile unei părți vătămate, interesate în rezultatul urmăririi penale, care a întreprins acțiuni proactive pentru a informa cât mai multe persoane

despre pretinsele fapte infracționale, deși în esență careva din persoanele prezentate nu au participat nemijlocit la careva acțiuni care au avut loc între inculpat și partea vătămată.

Pe episodul din aprilie 2017, str. XXXXX, mun. XXXXX, parte vătămată Ghenadie Catlabuga:

- declarațiile părții vătămate Catlabuga Ghenadie, a martorului Negura Edgard; mijloace de probă - CD-R cu mesajele în poze extrase din aplicația Viber a conversației dintre Ghenadie Catlabuga și Vasile Vieru. (f.d. 64-65); proces-verbal de ridicare din 16.03.2018 (f.d. 56-57); proces-verbal de examinare a obiectului din 16.03.2018 (f.d. 58-63); proces-verbal de consemnare a circumstanțelor constatate din 17.01.2018 (f.d. 16-18); plângerea cet. Catlabuga Ghenadie din 15.01.2018 (f.d. 19); proces-verbal de sesizare despre săvârșirea sau pregătirea pentru săvârșirea infracțiunii din 06.02.2018 (f.d. 43).

Aici, instanța de apel a concluzionat că declarațiile martorului Negură Edgar urmează a fi apreciate critic, or acest martor cumulează și statutul de parte vătămată de asemenea pe această cauză penală și prin urmare este interesat în rezultatul examinării judecătorești și declarațiile, adică obiectivitatea și imparțialitatea acestora este afectată de aprecierea subiectivă a martorului în coraport cu inculpatul.

Instanța de apel cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportată la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, a stabilit că se impune soluția privind achitarea inculpatului Vieru Ștefan pe toate capetele de acuzare și anume : de sub învinuirea adusă în baza: art. 190 alin.(5) Cod penal (*episodul din 13.01.2016 - 06/03.2017, parte vătămată SRL „XXXXX ”*); art. 190 alin. (1) Cod penal (*episodul din luna aprilie 2017, din str. XXXXX , mun. XXXXX, parte vătămată Catlabuga Ghenadie*); art. 190 alin. (4) Cod penal (*episodul din data de 15.09.2016, din str. XXXXX, mun. Chișinău, parte vătămată Negura Edgard*) și art. 190 alin. (4) Cod penal (*episodul din decembrie 2016 - martie 2017, din str. XXXXX, mun. Chișinău, parte vătămată Ciorici Veaceslav*), din motiv că în faptele inculpatului nu se întrunesc elementele infracțiunii.

Subsidiar Colegiul penal a relevat că, pornind de la dispoziția art. 190 Cod penal, potrivit căreia se consideră escrocherie faptele de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, sau de la conținutul modalităților normative descrise în noua redacție a acestei norme, urmează de clarificat că, prin dobândire ilicită a bunurilor se prezumă un act opus celui licit, efectuat cu rea-credință, prin care făptuitorul obține (pentru sine sau pentru altul) transmiterea voită în proprietate, posesiune, a bunului mobil sau imobil, a altor valori străine sau dreptului asupra acestora.

De aici rezultă că limita între un acord civil de a da haine parțial pe datorie și

o componentă de infrafracțiune este latura subiectivă, care în cadrul relațiilor civile este caracterizată prin buna credință a părților, iar în cazul escrocheriei este caracterizată prin înșelăciune și abuz de încredere, detaliate de legiuitor prin următoarea descriere: inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean.

În practica judiciară s-a statuat că prin înșelăciune se înțeleg acțiunile făptuitorului de a duce în eroare, de a amăgi proprietarul prin prezentarea ca adevărate a unor fapte, evenimente sau prezentarea ca mincinoase a unor fapte, evenimente, dar care corespund adevărului sau prin tănuirea (necomunicarea) unor împrejurări care făptuitorul era obligat să le comunice. Or, înșelăciunea întrunește variante (metode), procedee și tehnici de operare ale făptuitorului cum ar fi: denaturarea informațiilor despre sine, despre apartenența de organizație și posibilitățile financiare; dezinformarea victimei cu privire la marfă, etc.; ascunderea unor informații, fapte, împrejurări obligatorii a fi comunicate victimei ș.a.

Prin abuz de încredere făptuitorul folosește, în scop de a obține un bun material (bani), relațiile de încredere, de bunăvoință, de sinceritate, de siguranță a proprietarului ori a altei persoane cu drept de a dispune de bunuri. Încrederea poate fi rezultatul diferitor circumstanțe, împrejurări în legătură cu serviciul făptuitorului, de rudenie ori de prietenie cu partea vătămată. Încrederea mai poate rezulta și din relațiile contractuale a proprietarului cu făptuitorul. Abuzul de încredere are la bază relațiile interpersonale stabilite între făptuitor și victimă, care la rândul lor au ca suport relații de prietenie, de serviciu, de afaceri etc. care, cunoscând o anumită evoluție și având amprenta încrederii, sunt exploatare cu rea voință de potențialul escroc la realizarea rezoluției infrafracționale. Prin oricare dintre cele două modalități - înșelăciunea sau abuzul de încredere, care în realitate se pot suprapune, făptuitorul induce victima în eroare, îi creează o falsă reprezentare a realității, indiferent de mijloacele utilizate, pentru a realiza transmiterea voită, sub incidența sa ori a altei persoane, a bunului sau dreptului asupra lui, ce aparține celui supus manoperelor frauduloase. Totuși, pentru delimitarea infrafracțiunii de escrocherie de un litigiu civil, urmează să se țină seama de statuările doctrinare și jurisprudențiale în această materie.

Astfel, la delimitarea nominalizată trebuie de luat în considerare că temeiul aplicării răspunderii în baza art. 190 Cod penal, apare în cazul imposibilității apărării drepturilor subiective prin mijloacele justiției civile.

Prin urmare, sub incidența legii penale intră doar acele încălcări care demonstrează rea-voință și fraudă din partea făptuitorului.(...)"

Instanța de apel a menționat că, potrivit art.317 Cod civil - actul juridic pentru care legea sau acordul părților nu stabilește formă scrisă sau autentică poate fi încheiat verbal. Actul juridic care se execută chiar la încheierea lui poate fi încheiat verbal. Excepție fac actele juridice pentru care se cere formă autentică sau actele juridice pentru care forma scrisă este cerută pentru valabilitate.

Totodată potrivit prevederilor art. 321 Cod civil - trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice și persoanele fizice și dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului.

Astfel, instanța de apel a constatat existența pe de o parte a două contracte de împrumut și mai multor contracte de vânzare cumpărare (telefoanelor mobile), încheiate verbal, deși legea indică forma scrisă, dar din acordul părților totuși încheiate verbal, ceea ce confirmă existența unui drept cu caracter civil, iar în cazul întocmirii și încheierii scrise a contractului după cum indică art. 321 din Codul civil, părțile vătămate urmau să facă uz de prevederile art.1248 (în cadrul contractului de împrumut) sau art.1064 (în cazul contractului de vânzare cumpărare) din Codul Civil.

Adică încheierea contractului în formă scrisă între inculpat și părțile vătămate garantau în mod real dreptul părților vătămate de a pretinde la despăgubiri, formulând o acțiune civilă într-o instanță civilă de drept comun în baza normelor dreptului civil, ceea ce de fapt urmau să întreprindă.

La fel, instanța de apel a conchis că acuzatorul de stat nu a demonstrat suficiente probe pertinente și concludente în baza cărora să fie stabilită concluzia despre vinovăția inculpatului Vieru Ștefan în comiterea infracțiunilor incriminate prin actul de acuzație.

În acest sens, instanța de apel a reținut că inculpatul Vieru Ștefan atât la faza urmăririi penale, cât și în instanța de fond și apel a declarat că recunoaște parțial datoria sa față de părțile vătămate, menționând despre existența între aceștia a unor relații civile, or atât sumele de bani cât și mărfurile luate de către el erau luate pe datorie, or dânsul s-a achitat parțial cu părțile vătămate Pitușcan Ruslan și Catlabuga Ghenadie pentru marfa luată, ultimului i-a lăsat drept garanție un ceas, și nici nu avut scopul de a se eschiva de la restituirea împrumuturilor și achitarea sumei restante pentru marfa luată, însă a întâmpinat anumite dificultăți financiare, fiind în imposibilitate de a se achita până la urmă cu părțile vătămate.

Instanța de apel a apreciat critic argumentele acuzatorului de stat care a indicat în cererea de apel că, Vieru Ștefan a fost învinuit pe patru capete de acuzare în săvârșirea infracțiunii de escrocherie, instanța de judecată în sentința pronunțată a achitat pe Vieru Ștefan doar pe un episod al infracțiunii de escrocherie și anume pe art. 190 alin.(5) Cod penal, cu partea vătămată „XXXXX ” SRL, pe restul episoadelor recunoscându-l vinovat, astfel, instanța nu a analizat sub ce prismă

aceasta a constatat că în acțiunile inculpatului față de restul părților vătămate a fost săvârșită escrocheria, iar în privința " XXXXX " SRL a constatat existența relațiilor civile, ori legătura cauzală între acțiunile ilegale ale inculpatului și urmările prejudiciabile sub formă de prejudiciu material au fost suportate de toate părțile vătămate, or, *în cadrul ședinței în instanța de apel s-a constatat cu certitudine existența relațiilor civile și pe celelalte capete de acuzare.*

Instanța de apel nu a reținut nici argumentele apelanților Brăteanu Veaceslav și administratorului SRL „XXXXX ” Ruslan Pitușcan deoarece, din analiza conținutului învinuirii formulate se denotă caracterul formal al acesteia.

Aici, Colegiul penal a statuat că, învinuirea este una abstractă, directorul SRL " XXXXX ", care desfășoară activitatea de comerț cu amănuntul și fiind obligată să țină evidența contabilă și evidența statistică, nu a prezentat careva acte confirmative, acte de inventariere, alte documente contabile ce confirmă faptul livrării mărfii inculpatului Vieru Ștefan, dar a prezentat o listă în care au fost incluse alte sume exagerate, cum ar fi venitul ratat care este de câteva ori mai mare decât prețul de cumpărare a bunului pretins ca fiind însușit, taxe vamale, transport, broker și TVA.

Instanța de apel a reținut că, din declarațiile părții vătămate Pitușcan Ruslan și martorilor, s-a evidențiat că acestea nu coroborează între ele, ba chiar se contrazic substanțial și nu în ultimul rând, sunt în contradicție cu alte probe prezentate de către acuzare și partea apărării, după cum urmează: *Partea vătămată Pitușcan Ruslan susține că, Vieru Ș. a acumulat o datorie în perioada anilor 2014 - 2016, iar de la sfârșitul lunii iunie 2016 a dispărut, pe când contabila societății Râmari Olga fiind audiată a comunicat că, în rezultatul inventarierii anuale la finele anului 2016 nu au fost depistate neajunsuri. Inculpatul Vieru Ș. indică că, hainele erau procurate de la un depozit, dintr-un subsol de pe str. XXXXX intersecție cu XXXXX din mun. XXXXX, iar pentru cumpărături a achitat părții vătămate în dolari. Declarațiile inculpatului fiind confirmate și martorii Ciobanu Andrei și Gratii Ion; Iar partea vătămată Pitușcan Ruslan, nu cunoaște concret ce cantitate de haine a fost primită de Vieru Ștefan și care este suma prejudiciului cauzat, că despre aceasta precum că ar fi la curent contabila Râmari Olga. În același timp, contabila Râmari Olga a comunicat instanței că, despre neajunsul de marfă și suma prejudiciului, inițial a fost informată de către Pitușcan Ruslan.*

Efectuând cercetarea suplimentară a probelor administrate în cauza penală, instanța de apel a constatat că, Vieru Ștefan în perioada 13.01.2016-06.03.2017, în timp ce se afla în mun. XXXXX, fiind în relații de prietenie stabilite cu administratorul SRL „XXXXX ”, Ruslan Pitușcan, a procurat în datorie vestimentație de la magazinele „XXXXX ”, ce aparțin SRL „XXXXX ”, situate în mun. XXXXX, bd. XXXXX și bd. XXXXX, a întreprinderii nominalizate marfă în cantitate de 102 articole, în valoare totală de 989 749,11 lei, și anume, de la angajații magazinului „XXXXX ” situat pe bd. XXXXX, mun. XXXXX: 2 pereche

de pantofi pe toc Moreschi 67005 D017 Giuliana la preț total de 16 680 lei, sandale Moreschi DDD65432 04 la preț de 4 140 lei, pantaloni scurți Dondup P007YDF023DA86DS 800 la preț de 2 280 lei, pantaloni scurți Dondup P700BS016DPTDDS 999 la preț de 2 040 lei, cămașă Barba AI15-21 0 PZ1800 la preț de 4 620 lei, rochie Boss Helgia 10187485 01 50307109 la preț de 8 800 lei, pulover Boss Barni 10191728 01 50322105 la preț de 3 540 lei, pantaloni Dondup P905WS074DXXXDD 902 la preț de 3 300 lei, pulover Boss Fabrisia 10165953 01 50323560 la preț de 3 540 lei, pulover Boss Fayna 10147454 01 50299128 la preț de 5 940 lei, scurtă Boss Paulia 10191624 01 50319411 la preț de 9 540 lei, blugi Dondup UP168DS050UC27US 800 la preț de 3 060 lei, pulover Boss Farga 10193811 01 50323573 la preț de 4 500 lei, rochie Bilancioni A6SAT003 la preț de 13 620 lei, honorac cu glugă Bilancioni A6STM001SP la preț de 9 300 lei, pantaloni sport Bilancioni A6STM002SP la preț de 6 240 lei, iar de la angajații magazinului „Parad” situat pe bd. Moscova, nr. 5, mun. Chișinău: cojoc Bilancioni la preț de 40 980 lei, pantaloni Bilancioni la preț de 4 740 lei, polo m/lungă Bilancioni la preț de 10 135 lei, pulover Barba la preț de 5 940 lei, vestă Tombolini la preț de 2 580 lei, 2 polo T-shirt Bilancioni la preț total de 11 850 lei, scurtă Boss Cosvino la preț de 8 340 lei, scurtă Moreschi la preț de 25 140 lei, polo T-shirt Bilancioni la preț de 6 720 lei, 3 tricouri Bilancioni la preț total de 13 560 lei, blugi Bilancioni la preț de 3 540 lei, 2 polo T-shirt Bilancioni la preț total de 11 700 lei, 2 tricouri Bilancioni la preț total de 5 520 lei, cămașă GRosmini ART. 396C la preț de 3 480 lei, costum Tombolini ZERO G la preț de 18 540 lei, 3 loferi Moreschi la preț total de 31 160 lei, tricou Bilancioni la preț de 6 240 lei, mocasini Moreschi la preț de 16 140 lei, șlapi Stemar la preț de 8 100 lei, honorac cu glugă Boss G Sagg la preț de 4 140 lei, lingerie slip Boss Mini la preț de 630 lei, 2 perechi de pantaloni sport Boss G la preț total de 6 060 lei, sacou Bilancioni la preț de 14 940 lei, scurtă Bilancioni la preț de 5 880 lei, pantaloni Bilancioni la preț de 3 360 lei, pantaloni Tombolini ZERO G la preț de 4 920 lei, geantă voiaj Moreschi la preț de 16 140 lei, tricou Bilancioni la preț de 8 580 lei, pantaloni scurți Bilancioni la preț de 3 300 lei, 2 tricouri Bilancioni la preț total de 6 000 lei, 2 perechi de pantaloni scurți Boss Crigan-Short la preț total de 5 400 lei, centură Moreschi Taormina la preț de 3 780 lei, mocasini Moreschi la preț de 9 120 lei, polo T-shirt Bilancioni la preț de 4 140 lei, honorac Bilancioni la preț de 14 450 lei, pantofi Stemar la preț de 10 140 lei, polo m/lungă Bilancioni la preț de 9 360 lei, 3 pulovere Bilancioni la preț total de 27 150 lei, sacou Tombolini FLYING la preț de 11 340 lei, scurtă Bilancioni la preț de 19 740 lei, polo m/lungă Bilancioni la preț de 10 500 lei, blugi Bilancioni la preț de 8 340 lei, pantaloni Barba JE la preț de 4 260 lei, polo m/lungă Bilancioni la preț de 9 780 lei, pulover Boss G la preț de 2 700 lei, scurtă Moreschi la preț de 17 340 lei, 3 scurte Bilancioni la preț total de 88 020 lei, scurtă puf Barba la preț de 7 500 lei, snickers blană Moreschi la preț de 8 940 lei, cojoc Bilancioni la preț de 38 940 lei, scurtă piele Boss Mirkan la preț de 15 360 lei,

honorac sport Bilancioni la preț de 10 800 lei, pantaloni sport Bilancioni la preț de 7 140 lei, 2 pulovere Barba la preț total de 13 620 lei, pulover Bilancioni la preț de 8 340 lei, blugi Tombolini la preț de 4 644 lei, pulover cu gât Bilancioni la preț de 7 740 lei, pulover cu fermoar Bilancioni la preț de 9 000,11 lei, vestă puf Bilancioni la preț de 14 940 lei, honorac sport Bilancioni la preț de 33 200 lei, pantaloni sport Bilancioni la preț de 16 600 lei, cojoc Bilancioni la preț de 41 940 lei, honorac sport Bilancioni la preț de 10 500 lei, lenjerie set Boss Mini la preț de 1 140 lei, pantaloni sport Bilancioni la preț de 6 840 lei, pulover cu gât Bilancioni la preț de 7 740 lei, 2 scurte puf Bilancioni la preț total de 53 760 lei, mănuși Boss T-Hebis la preț de 3 650 lei și caciulă Bilancioni la preț de 2 280 lei, **neachitând contravaloarea acestora.**

În perioada de timp decembrie 2016 - martie 2017, Vieru Ștefan în timp ce se afla în mun. Chișinău, fiind în relații de prietenie stabilite cu cet. Veaceslav Ciorici, a primit de la ultimul opt telefoane mobile de model „iPhone 7” și un telefon mobil de model „iPhone 6s” în valoare totală de 6 130 euro, care potrivit ratelor oficiale de schimb valutar a BNM constituia echivalentul sumei de 130 624,78 lei, **urmând să le achite ulterior, însă din cauza dificultăților financiare nu și-a putut onora obligațiunile asumate.**

Vieru Ștefan, la data de 15.09.2016, în timp ce se afla la parcare auto din str. XXXXX, mun. XXXXX, fiind în relații de prietenie stabilite cu cet. Edgar Negură, a împrumut pe un termen de o lună de zile, de la ultimul bani în sumă de 7 200 euro, care potrivit ratelor oficiale de schimb al BNM, constituiau echivalentul sumei de 159 873,84 lei, **însă din cauza dificultăților financiare nu și-a putut onora obligațiunile asumate în termenul stabilit.**

Ștefan Vieru, la începutul lunii aprilie 2017, timp ce se afla la parcare auto din str. XXXXX, mun. XXXXX, fiind în relații de prietenie stabilite cu cet. Ghenadie Catlabuga, a împrumutat pe un termen de o lună de zile, de la ultimul bani în sumă de 5 000 euro, care potrivit ratelor oficiale de schimb al BNM, constituiau echivalentul sumei de 104 595,5 lei, **însă din cauza dificultăților financiare nu și-a putut onora obligațiunile asumate în termenul stabilit.**

Conform art. 26 alin. (3) Cod de procedură penală, sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului. Analizând probele administrate de acuzare și cercetate prin prisma principiului nemijlocirii și contradictorialității, în conformitate cu art. 101 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității probelor, în ansamblu, prin coroborare, instanța de apel, în urma verificării circumstanțelor de fapt și de drept cât și a argumentelor apelantului, a conchis că acuzatorul de stat nu a prezentat probe pertinente, concludente care cu certitudine ar dovedi că inculpatul a săvârșit infracțiunile de escrocherie, din care motive, instanța de apel a dispus achitarea inculpatului în temeiul art. 390 alin. (1), pct. 3) Cod de procedură penală, deoarece faptele inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunilor incriminate.

5. *Temeinicia și legalitatea deciziei instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli*, prin care, invocând temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, solicită casarea deciziei instanței de apel, menținerea sentinței în partea condamnării inculpatului Vieru Ștefan în baza art. 190 alin. (1) Cod penal (*episodul cu partea vătămată Catlabuga Ghenadie*), art. 190 alin. (4) Cod penal (*episodul cu partea vătămată Negura Edgar*) și art. 190 alin. (4) Cod penal (*episodul cu partea vătămată Ciorici Veaceslav*), remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în partea achitării lui Vieru Ștefan de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal (*episodul cu SRL "XXXXX"*).

În motivarea recursului depus, invocă următoarele argumente:

- instanța examinând apelul nu a ținut cont și nu a apreciat totalitatea probelor care demonstrează vinovăția inculpatului Vieru Ștefan de comiterea infracțiunilor incriminate de către organul de urmărire penală, nu a analizat cumulul de probe prin prisma art. 101 din Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor și respectiv a dedus eronat că inculpatul urmează a fi achitat pe toate capetele de acuzare;

- cu referire la episodul din 13.01.2016 - 06.03.2017, parte vătămată SRL „XXXXX”, nu este de acord cu poziția instanței de fond susținută de cea de apel, precum că între inculpatul Vieru Ștefan și partea vătămată Pitușcan Ruslan ar exista relații civile și că nu a fost demonstrată intenția inculpatului de însușire a bunurilor de la partea vătămată, ori ultimul a primit, iar inculpatul a efectuat achitări pentru o parte din produse procurate;

- fiind audiați martorii pe episodul cu partea vătămată "XXXXX" SRL, fiecare în parte a declarat instanței că Vieru Ștefan a fost un client fidel, datorită faptului că procura multă vestimentație, iar buna reputație a fost câștigată datorită achitării neîntârziată a hainelor în primul an de deservire a acestuia, însuși directorul "XXXXX" SRL Pitușcan Ruslan îl deservea pe Vieru Ștefan, în urma acestor procurări și s-a format impresia părții vătămate că Vieru Ștefan este un om de încredere și că la moment într-adevăr întâmpină greutăți financiare, a început vânzarea vestimentației în datorie. Martorii declară că chiar și s-au tăcut buni prieteni;

- limita între un acord civil și o componentă de infracțiune este latura subiectivă, care în cadrul relațiilor civile este caracterizată prin buna credință a părților, iar în cazul escrocheriei este caracterizată prin înșelăciune și abuz de încredere, detaliate de legiuitor prin următoarea descriere: inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este

motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean;

- din conținutul articolului 1 din Protocolul nr.4 la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale rezultă că textul se referă numai la *neexecutarea obligațiilor civile contractuale*. Cuvântul - cheie este *obligație contractuală*, ceea ce semnifică faptul că în concepția autorilor protocolului, garanția instituită de text împotriva lipirii de libertate a persoanei nu s-ar aplica în privința oricărei obligații civile sau a unor obligații de drept public, textul prevede toate categoriile de obligații contractuale, oricare ar fi natura juridică a contractului încheiat de părți;

- în speță, instanța de judecată a stabilit cu certitudine lipsa unui contract civil între făptuitor și victimă de aceia se constată cu siguranță inaplicabilitatea protecției articolului 1 din Protocolul nr.4 la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale la fapta comisă de Vieru Ștefan, fiindcă textul Convenției se referă numai la neexecutarea obligațiilor civile contractuale;

- instanța urma să țină cont de acele aspecte care delimitează escrocheria de încălcarea normelor de drept civil, și anume maniera de comportament pe care inculpatul Vieru Ștefan a manifestat-o până la primirea vestimentației și ulterior primirii acestora, precum și săvârșirea acțiunilor care demonstrează nedorința de a-și executa angajamentele. Ori partea vătămată Pitușcan Ruslan a declarat că după ce datoria pentru haine a devenit destul de mare, Vieru Ștefan nu-l mai contacta, fiind nevoit să-l caute și să scrie mesaje referitoare la datoria formată;

- inculpatul a comis escrocheria abuzând de încrederea părții vătămate care în speță s-a manifestat prin faptul că Vieru Ștefan și Pitușcan Ruslan se cunosc de mai mult timp, fiind deja prieteni, în astfel de circumstanțe, inculpatul a profitat de încrederea părții vătămate și a amânat sub diferite pretexte restituirea banilor. La fel. încercările acestuia de a restitui banii prin convorbirile telefonice avute la insistența sa, precum și întâlnirile cu inculpatul în scopul soluționării problemei demonstrează că acesta a avut un rol activ în procesul restituirii banilor;

- instanța de judecată a pus la baza sentinței declarațiile martorilor apărării Gratii Ion și Vieru Iurie care au declarat instanței că au fost prezenți când Vieru Ștefan restituia banii lui Pitușcan Ruslan în fața unui depozit. Rămâne incert de ce instanța de judecată nu a supus analizei declarațiile martorilor acuzării Steblin Ala, Ianiș Ala, Spînu Cornel, Rîmari Olga, Jucovschi Ivan care nemijlocit îl deserveau pe Vieru Ștefan în magazinul de vestimentație " XXXXX " ce aparține părții vătămate " XXXXX " SRL, care au declarat că de fiecare dată acesta și-a probat hainele în magazin, de acolo și a fost eliberată marfa;

- inculpatul Vieru Ștefan a acționat intenționat spre a induce în eroare părțile vătămate cu privire la posibilitatea restituirii datoriei, căpătându-le încrederea prin modul său de viață luxos, automobile scump, existența unei afaceri de profit, în

consecință, părțile vătămate erau ferm convinse de faptul că vor putea beneficia de rambursarea împrumutului. Toate aceste acțiuni întreprinse de către inculpat denotă intenția directă a acestuia de a dobândi ilicit bunurile altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, fiind conștient de faptul dat și de producerea prejudiciului victimei;

- de fapt inculpatul recunoaște dobândirea sumelor bănești de la părțile vătămate, doar explică că dobândirea acestor bani poartă un caracter legal și acestea sunt relații civile dintre dânsul și părțile vătămate, el este de acord să restituie banii dar în prezent nu are aceasta posibilitate, însă intenția dobândirii ilicite bunurilor părților vătămate se confirmă și prin faptul că banii au fost transmiși lui Vieru în rezultatul unor înțelegeri verbale, fără a fi întocmite careva recipise cu ultimii. Doar în cazul cu partea vătămată Catlabuga Ghenadie inculpatul i-a lăsat ca garantul restituirii sumei un ceas scump, la prețul indicat însuși de inculpat de 10-20 mii euro, care după verificarea acestuia de către Catlabuga Ghenadie la magazin specializat în Franța, s-a dovedit a fi un ceas ieftin, o copie la prețul de câteva sute de euro. Dacă ar fi veridice declarațiile lui Vieru și acest ceas de mână s-ar dovedi a fi original, intuim că partea vătămată Catlabuga și-ar retrage acuzațiile aduse lui Vieru și nu pretindea la datorie;

- un alt argument care confirmă intențiile ilegale a inculpatului, este faptul că absolut toate părțile vătămate au prezentat organului de urmărire penală capturile de ecran a conversațiilor purtate cu ultimul referitoare la restituirea datoriei, unde Vieru Ștefan nu neagă existența datoriei și încearcă să convingă victimele că în curând se va achita cu ele. Poziția inculpatului luată în ședința de judecată precum că nu recunoaște aceste conversații și că acestea nu îi aparțin, sunt doar declarative, nefiind acoperite de o explicație plauzibilă și credibilă;

- cu referire la restul episoadelor, partea acuzării rămâne a fi solidară cu poziția instanței de fond, considerând că aceasta a făcut o apreciere corectă a probatoriului administrat, iar instanța de apel greșit a admis apelul declarat în interesele inculpatului;

- toate argumentele aduse de către partea apărării privitor la nevinovăția inculpatului reprezintă în sine tactici de apărare, dar care nu sunt susținute de careva probe concludente, pertinente și utile, motiv pentru care sunt apreciate critic. Or, partea apărării nu a prezentat absolut nici o probă în acest sens, motivând doar că sunt niște relații civile.

- instanța de apel a dispus soluția de achitare a inculpatului Vieru Ștefan, pe toate capetele de acuzare, printr-o motivare superficială, fără a clarifica aspectele esențiale descrise în apelurile declarate, prin ce a fost afectată soluția adoptată, or, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor indicate în apeluri, decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a

fi admis din următoarele considerente.

Colegiul lărgit constată că, recurentul critică hotărârea instanței de apel, invocând temeiurile de casare a deciziei prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Ținând cont de motivele care au servit temei pentru pronunțarea soluției enunțate mai sus, Colegiul penal lărgit apreciază ca fiind întemeiate argumentele recurentului cu privire la netemeinicia soluției instanțelor inferioare, din considerentele ce urmează a fi desfășurate în continuare.

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recursuri și temeiurilor de casare nominalizate, Colegiul penal constată că criticile aduse și-au găsit confirmare în speța dedusă judecătii. În acest context instanța de recurs menționează, că instanțele ce judecă fondul cauzei au admis un șir de erori de drept și pornind de la faptul că art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală prevede că *instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților*, iar în lumina jurisprudenței CtEDO *nerectificarea erorilor admise de instanțele ierarhic-inferioare, echivalează cu încălcarea art. 6 CoEDO* (hotărârea CtEDO Leoni versus Italia), casează total decizia cu dispunerea rejudecării în instanța de apel.

Sub acest aspect, Colegiul Penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) și (4) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. În corespundere cu art. 325 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Modificarea învinuirii în instanța de judecată se admite dacă prin aceasta nu se lezează dreptul inculpatului la apărare.

Potrivit art. 66 alin. (1), (2) pct. 1) Cod de procedură penală, inculpatul are dreptul la apărare și dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit. Conform cu art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și

constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 1)- 3) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe. Partea descriptivă a sentinței de achitare trebuie să cuprindă indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinutului a fost trimisă în judecată, descrierea circumstanțelor cauzei constatate de instanța de judecată și enunțarea temeiurilor pentru achitarea inculpatului, cu indicarea motivelor pentru care instanța respinge probele aduse în sprijinul acuzării. Nu se admite introducerea în sentința de achitare a unor formulări ce ar pune la îndoială nevinovăția celui achitat.

Potrivit art. 395 Cod de procedură penală dispozitivul trebuie să cuprindă în componentele sale soluția pe care instanța a dat-o fondului cauzei.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. (Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3.).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței, instanța de fond (pct. 2. din decizie):

a) potrivit dispozitivului sentinței Vieru Ștefan pe episodul cu parte vătămată SRL „XXXXX ” **a fost achitat** din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, iar pe episoadele cu părțile vătămate Catlabuga Ghenadie, Negura Edgar și Ciorici Veaceslav **a fost recunoscut vinovat și condamnat**, însă *potrivit părții descriptive* a sentinței, pe episodul cu partea vătămată Catlabuga Ghenadie, instanța de fond contrar prevederilor art. 394 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală nu descrie fapta criminală ca fiind dovedită ci descrie fapta potrivit art. 394 alin.(3) pct.1) Cod de procedură penală și anume: „Potrivit rechizitoriului Ștefan Vieru, este învinuit că, la începutul lunii aprilie 2017.....Astfel, potrivit rechizitoriului Vieru Ștefan este învinuit că prin acțiunile sale intenționate, manifestate prin intenție directă, Ștefan Vieru a săvârșit escrocheria.....”.

b) în partea descriptivă a sentinței (fila 29-30 și 32-33), instanța de fond repetat și inutil descrie fapta criminală pe episodul cu partea vătămat SRL „XXXXX ” potrivit art. 394 alin.(3) pct. 1) Cod de procedură penală, deși aceasta era deja descrisă în partea introductivă a descriptivului.

Totodată instanța de fond în repetate rânduri descrie și încadrarea acțiunilor inculpatului pe episodul cu partea vătămat SRL „XXXXX ”, cu descrierea detaliată a elementelor infracțiunii al art. 190 Cod penal și doar enumeră probele pe restul

capetelor de acuzare, fără careva apreciere ale acestora în baza art.101 Cod de procedură penală, or sentința trebuie să conțină analiza probelor privind fiecare capăt de acuzare, fiind necesar nu numai să indice probele dar și să argumenteze de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse. Aprecierea completă și justă a probelor trebuie să se întemeieze pe o analiză minuțioasă a materialului probator și apoi pe o sinteză a evaluărilor făcute. Analiza probelor presupune examinarea fiecărui element probatoriu în parte, pentru a se înlătura tot ce nu are legătură cu cauza, tot ce este vag și nesigur. În cadrul operației de sinteză, probele sunt examinate în ansamblul lor, confirmându-se unele pe altele și ducând la o concluzie univocă, ce trebuie să fie reflectată în soluția dată cauzei, care urmează să fie motivată astfel încât raționamentele ce au stat la baza aprecierii probelor să poată fi supuse controlului judiciar;

Astfel fiind sumară și neclară concluzia de condamnare pe capetele de acuzare cu părțile vătămate Catlabuga Ghenadie, Negura Edgar și Ciorici Veaceslav, care în principiu se bazează pe aceiași motivare în baza căruia inculpatul Vieru Ștefan a fost achitat pe capătul de acuzare cu partea vătămată SRL „XXXXX”.

Prin urmare, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, în genere motivarea fiind una abstractă și sumară fără o expunere cronologică.

În al doilea rând, conform art. 414 alin. (1), (2), (5) și (6) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel, verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Conform art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct.6) și 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, temeuriile de fapt și de drept care au dus la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art. 435 Cod de procedură penală, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs (Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece:

a) de și instanța de apel a casat total sentința și a pronunțat o hotărâre nouă, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, contrar prevederilor art. 417 alin. (1) pct. 9) Cod de procedură penală nu a indicat în partea descriptivă a deciziei una din soluțiile prevăzute la art. 415 Cod de procedură penală, or descriind prevederile acestui articol, nu specifică soluția;

b) potrivit sentinței inculpatul Vieru Ștefan a fost achitat pe episodul cu partea vătămată SRL „XXXXX ”, însă indiferent de acest fapt, casează sentința și în această parte, rejudecă cauza și dispune achitarea deja pe toate capetele de acuzare pe aceleași motive de achitare stabilite de instanța de fond;

c) judecând apelurile și adoptând o soluție de achitare pe toate capetele de acuzare, potrivit art. 394 alin. (3) pct.1) Cod de procedură penală, a indicat învinuirea pe baza căreia cauza în privința învinuitului a fost trimisă în judecată, însă, ulterior iarăși constată faptele inculpatului ca fiind dovedite, însă sub aspectul unor relații civile, de fapt descriind aceleași fapte potrivit rechizitoriului însă fără încadrarea juridică a acestora și modificând pe fiecare epizod constatarea și anume: pe episodul cu partea vătămată SRL „XXXXX ” în loc de „.....neachitând contravaloarea acestora, cauzându-i astfel părții vătămate „XXXXX ” SRL o daună materială în proporții considerabile, în proporții deosebit de mari.” a indicat doar „.....neachitând contravaloarea acestora.” pe episoadele cu părțile vătămate Catlabuga Ghenadie, Negura Edgar și Ciorici Veaceslav a indicat „.....însă din cauza dificultăților financiare nu și-a putut onora obligațiunile asumate în termenul stabilit.”, constatare impropriei sentinței de achitare invocată atât la pct.8 a deciziei contestate, cât și în pct. 28 a acesteia;

d) instanța de apel, judecând apelurile și adoptând soluția de achitare a lui Vieru Ștefan pe toate episoadele, a derogat de la prevederile art. 414 alin. (6) Cod de procedură penală, care obligă instanța de a-și întemeia concluziile doar pe probe verificate în ședința de judecată a instanței de apel și care au fost

consemnate în procesul-verbal.

La caz, din materialele cauzei penale se reliefează împrejurarea că aceste prevederi legale nu au fost întocmai respectate, or în ședința de judecată au fost audiate *părțile vătămate Negura Edgar, Ciorici Veaceslav și Pitușcan Ruslan* (f.d.72, 103, 112, v.11), *martorii Ianiț Ala, Spînu Cornel Și Rîmari Olga* (f.d. 114, 116, 137, v.11) și *inculpatul Vieru Ștefan* (f.d.129, v.11), însă potrivit procesului verbal al ședinței de judecată (f.d.138, v.11) au fost cercetate materialele cauzei doar pe episodul cu partea vătămată SRL „XXXXX ”, nefiind verificate declarațiile inculpatului Vieru Ștefan, părților vătămate Negura Edgar și Ciorici Veaceslav, a tuturor martorilor date pe tot parcursul procesului penal, cât și probele pe fiecare episod în parte, mai mult ca atât partea vătămată Catlabuga Ghenadie, conform materialelor cauzei, nici nu a fost citată în ședința de judecată a instanței de apel și respectiv nici nu a fost audiată și nici cercetate declarațiile acestuia date anterior, iar în decizia contestată se învederează declarațiile inculpatului Vieru Ștefan, declarațiile a tuturor părților vătămate, a tuturor martorilor cât și probele pe toate episoadele. Prin urmare instanța de apel și-a întemeiat concluzia pe probele neverificate în ședința de judecată și care nu au fost consemnate în procesul verbal.

Tot aici, Colegiul precizează că în lumina jurisprudenței CtEDO, s-a reiterat importanța soluționării unei cauze în fond, astfel ca instanța națională să se expună asupra vinovăției sau nevinovăției persoanei acuzate de comiterea unui delict, în vederea stabilirii adevărului obiectiv, restabilirii ordinii de drept, ocrotirii și asigurării drepturilor nu numai a acuzatului, dar și a victimelor infracțiunii (*hotărârea Maslova și Nalbandov versus Federația Rusă*). Mai mult, instanța trebuie să purceadă la audierea părților și martorilor, conform regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, în vederea testării seriozității și credibilității versiunilor susținute (*hotărârea CtEDO Cornelis versus Olanda*), or, în baza principiului contradictorialității în procesul penal, autoritatea responsabilă de a decide cu privire la vinovăția sau nevinovăția unui acuzat ar trebui, în principiu, să asculte părțile și martorii în persoană și să evalueze credibilitatea acestora, evaluarea credibilității fiind o sarcină complexă ce nu poate fi realizată, de obicei, doar prin citirea unei înregistrări a declarațiilor, cu atât mai mult în cazul în care sunt avute în vedere doar unele declarații (*hotărârea CtEDO Manoli versus Republica Moldova*).

Prin urmare, abordarea instanței de apel, care este investită cu atribuții de a judeca fondul și a se expune asupra vinovăției sau nevinovăției persoanei acuzate de comiterea unei infracțiuni, este una incorectă.

e) a fost admisă o gravă eroare de fapt, nefiind făcută o apreciere a probelor în conformitate cu prevederile art. 101-101 Cod de procedură penală, precum și hotărârea contestată este lipsită de o motivare plauzibilă.

Colegiul statuează că pentru a corespunde criteriilor de calitate, o hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată suficient. Motivarea hotărârii judecătorești

constituie o garanție pentru părți în fața eventualului arbitriu judecătoresc, precum și singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a se putea exercita controlul judiciar, circumscriindu-se astfel noțiunii de proces echitabil în condițiile prevăzute de art. 6 CoEDO.

Tot aici, Colegiul penal lărgit notează, că hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Astfel, în lumina practicii CtEDO, o hotărâre motivată, în sensul legislației naționale pertinente, precum și a jurisprudenței CtEDO, trebuie să conțină motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței la adoptarea soluției, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților în raport cu analiza probatoriului administrat în cauză (*hotărârea Fomin versus Republica Moldova*).

Dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă susținerile părților sunt examinate de către instanță, aceasta având obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și elementelor de proba sau cel puțin de a le aprecia (*hotărârea CtEDO Achina versus Romania*). Totodată, deși instanțele nu sunt obligate să se expună asupra motivelor de respingere a fiecărui argument a unei părți (*hotărârea Ruiz Torija versus Spania*), acestea nu sunt scutite de obligația de a examina în modul corespunzător principalele motive invocate și de a le da un răspuns (*hotărârea Moreira Ferreira versus Portugalia*).

În speță, Colegiul evidențiază că instanța de apel ca și instanța de fond în motivarea soluției, în mare parte se axează pe descrierea elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute la art.190 Cod penal, delimitând infracțiunea de escrocherie și încălcarea normelor de drept civil. (pct. 20 decizie), care, ulterior printr-o frază generală a indicat: „*Instanța de apel analizând prin prisma art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală probele administrate la cauza penală constată că acuzatorul de stat nu a demonstrat suficiente probe pertinente și concludente în baza cărora să fie stabilită concluzia despre vinovăția inculpatului Vieru Ștefan în comiterea infracțiunilor incriminate prin actul de acuzație.*” (pct.21 decizie), o altă analiză și o coroborare între probele administrate nu s-a efectuat, or, încercarea de a efectua o analiză selectivă a probatorului și nemijlocit după aprecierea efectuată în apelul declarat ce către avocat în interesele inculpatului, nu echivalează cu rezolvarea fondului.

În acest context, rezultă că instanța de apel a acționat ca și cum, având îndoieli cu privire la credibilitatea martorilor acuzării, i-ar fi recuzat apriori, și a considerat satisfăcătoare poziția apărării.

Efectuând o analiză textuală a părții motivante a deciziei instanței de apel se impune conchiderea că aceasta nu cuprinde relevarea considerentelor și temeiurilor legale asupra concluziilor formate în rezultatul verificării sentinței contestate de

apelanți, în raport cu motivele invocate de părți și circumstanțele reale ale acestei cauze.

Or, în speță, este necesar ca în mod judicios, cu o argumentare temeinică și suficientă, să fie rezolvate problemele de drept apărute în cadrul judecării, cu excluderea contradicțiilor și incertitudinilor existente, având în vedere că, lipsa unei motivări corespunzătoare dintr-o hotărâre judecătorească afectează grav echitatea acestei proceduri. Instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, formulând niște concluzii de ordin general din doctrina penală pe care le-a pus la baza achitării inculpatului, dar care totuși nu au suport probator și nu rezultă din actele acestui dosar.

Totodată, Colegiul remarcă ca motivarea instanței de apel cu precizarea ca între inculpat și părți vătămate sunt relații civile, motivând sub acest aspect cu lux de amănunte prin ce se manifestă infracțiunea de escrocherie cu statuările doctrinare și jurisprudențiale în această materie, însă le interpretează vicivers, or inculpatul Vieru Ștefan a acționat intenționat spre a induce în eroare părțile vătămate cu privire la posibilitatea restituirii datoriei, căpătându-le încrederea prin modul său de viață luxos, automobile scump, existența unei afaceri de profit, în consecință, părțile vătămate erau ferm convinse de faptul că vor putea beneficia de rambursarea împrumutului, însă maniera de comportament pe care inculpatul Vieru Ștefan a manifestat-o până la primirea vestimentației și ulterior primirii acestora, precum și săvârșirea acțiunilor demonstrează nedorința de a-și executa angajamentele.

Sub incidența legii penale intră doar acele încălcări care demonstrează rea-voință și fraudă din partea făptuitorului. Nu se supune îndoielii faptul că atunci când făptuitorul își arogă funcții și calități pe care în realitate nu le are sau își asumă responsabilități financiare pe care nu intenționează să le execute, ducând victimele în eroare, precum a făcut și Vieru Ștefan, își demonstrează rea-voința în raport cu acestea. Mai mult ca atât că, pentru calificarea faptei în baza art. 190 Cod penal, nu au importanță metodele sub care se prezintă înșelăciunea vizavi de victimă.

La acest capitol Colegiul menționează că limita între un acord civil și o componentă de infracțiune este latura subiectivă, care în cadrul relațiilor civile este caracterizată prin buna credință a părților, iar în cazul escrocheriei este caracterizată prin înșelăciune și abuz de încredere, detaliate de legiuitor prin următoarea descriere: inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean.

Cât privește constatarea instanței de apel că: ”... *existența pe de o parte a două contracte de împrumut și mai multor contracte de vânzare cumpărare (telefoanelor mobile), încheiate verbal, deși legea indică forma scrisă, dar din acordul părților totuși încheiate verbal, ceea ce confirmă existența unui drept cu caracter civil, iar în cazul întocmirii și încheierii scrise a contractului după cum indică art. 321 din Codul civil, părțile vătămate urmau să facă uz de prevederile art.1248 (în cadrul contractului de împrumut) sau art.1064 (în cazul contractului de vânzare cumpărare) din Codul Civil.*”, Colegiul conchide că în speță nu s-a stabilit existența unui contract civil între făptuitor și victime de aceia cu siguranță este inaplicabil articolului 1 din Protocolul nr.4 la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale la fapta comisă de Vieru Ștefan, fiindcă textul Convenției se referă numai la neexecutarea obligațiilor civile contractuale, or prin art. 1 din Protocolul nr. 4 la CEDO se menționează că nimeni nu poate fi privat de libertatea sa pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație contractuală. Totuși aplicabilitatea acestui articol din Protocol decade în cazul manifestării de către inculpat a relei voințe și a înșelăciunii părții vătămate la momentul încheierii relațiilor contractuale. Deci, art. 1 este limitat în aplicarea sa, de sintagma „pentru singurul motiv că nu este în măsură să execute o obligație”. Astfel, din conținutul acestei norme se desprinde că, se interzice aplicarea pedepsei cu închisoarea, pentru neachitarea datoriilor, doar în cazul în care datoriile reies dintr-o obligație contractuală, adică incidența legii penale nu este interzisă dacă există alți factori care condiționează neonorarea obligațiilor contractuale.

Dacă debitorul acționează într-un mod fraudulos sau premeditat, articolul 1 nu interzice punerea sa sub detenție din aceste motive, chiar dacă ulterior se stabilește că debitorul se afla în imposibilitatea de a-și onora datoria.

Așadar, potrivit celor avute în vedere de CtEDO în jurisprudența sa în materia dată, în cazul în care o persoană este deținută la cererea creditorului pentru neonorarea obligațiilor sale contractuale, din rea-voință, într-un mod fraudulos sau premeditat, art. 1 din Protocolul nr. 4 nu va fi incident.

Pe cale de consecință, un alt aspect, considerat extrem de important de Colegiul penal lărgit, ce ține de delimitarea infracțiunii de escrocherie și încălcarea normelor de drept civil, se referă la: *atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor; și/sau prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele.*

În acest context, se poate cu certitudine de afirmat, retrospectiv, că inculpatul mai avea datorii față de alte persoane fizice, în privința acestora fiind inițiate alte dosare penale, fapt confirmat prin antecedentele penale ale acestuia, fiind anterior judecat pentru infracțiuni de escrocherie.

De asemenea, este notabil faptul că, un alt moment important asupra căruia instanța de apel, rejudecând cauza, urmează să se expună, ține de analizarea faptului că, pe de o parte, se susține că inculpatul ar fi încercat în diverse moduri de a-și onora obligațiile pecuniare față de părțile vătămate, or intenția dobândirii

ilicite a bunurilor părților vătămate se confirmă și prin faptul că acestea au fost transmise lui Vieru Ștefan în rezultatul unor înțelegeri verbale, fără a fi întocmite careva recipise cu ultimii, doar în cazul cu partea vătămată Catlabuga Ghenadie inculpatul i-a lăsat ca garantul restituirii sumei un ceas scump, la prețul indicat însuși de inculpat de 10-20 mii euro, care după verificarea acestuia de către Catlabuga Ghenadie la magazin specializat în Franța, s-a dovedit a fi un ceas ieftin, o copie la prețul de câteva sute de euro.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de apel a trasat o concluzie pripită privind achitarea inculpatului, fără a efectua o verificare multilaterală și obiectivă a probelor prezentate de partea acuzării în sprijinul învinuirii și circumstanțelor de fapt ale cauzei, mai mult ca atât nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul procurorului și repetate în recursul ordinar.

Potrivit principiilor care se desprind din jurisprudența CtEDO rezultă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 alin. (1) din Convenție, înglobează, inter alia, dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră relevante pentru cauza lor, Convenția nevizând garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci a unor drepturi concrete și efective (*cauza Artico împotriva Italiei, Hotărârea din 13 mai 1980*). Or, acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt într-adevăr „ascultate”, adică analizate temeinic de către instanța de judecată. Cu alte cuvinte, art. 6 implică, în special, în sarcina instanței, obligația de a proceda la o analiză efectivă a mijloacelor, argumentelor și propunerilor de probe ale părților (*cauza Perez împotriva Franței [MC] nr. 47.287/99 și cauza Van de Hurk împotriva Olandei, Hotărârea din 19 aprilie 1994*), ceea ce la caz nu s-a realizat, or instanța de apel, după pronunțarea unei sentințe de condamnare, rejudecând cauza și dispunând achitarea inculpatului, nu a dat răspuns la argumentele acuzatorului de stat, invocate întru susținerea învinuirii.

Rezumând cele menționate, Colegiul penal constată că împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar declarat, casării totale a

deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea și să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul de circumscripție Chișinău, Radu Sâli, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 iulie 2022, în cauza penală privindu-l pe *Vieru Ștefan* XXXXX și dispune rejudecarea cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia integrală semnată la 28 februarie 2023, publicată la 24 martie 2023.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecători

Liliana CATAN

Ion GUZUN

Victor BOICO

Ghenadie PLĂMĂDELĂ